

Základná škola, Krosnianska 2, Košice

Školský vzdelávací program

ZŠ Krosnianska 2, Košice

Školský rok: 2022/2023

Školský vzdelávací program vypracovaný v súlade s:

- **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo pod číslom 2022/18142:1-A2140 konsolidované znenie Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň ZŠ s účinnosťou od 1. 9. 2022.**
- **Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky schválilo pod číslom 2022/18144:1-A2140 konsolidované znenie Štátneho vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň ZŠ s účinnosťou od 1. 9. 2022.**

Motto ŠkVP :
“Naučme sa učiť – učíme sa pre život”

Logo našej školy

Hymna školy:

Ty si naša škola, povedieš nás znova,
kým narastú nám krídla, my vyletíme z hniezda.
V Košiciach je škola, škola jazyková,
na Krosnianskej číslo 2, ju každý dobre pozná.

Refrén:

**Pod' s nami hľadať vzácny kameň mudrcov, učencov, aj dobro v nás.
Pod' s nami kráčať na vrchol K2, nespadni, vytrvaj, buď ako my!**

A v škole učitelia a ich dobré srdcia,
tá ruka, čo ťa pohladí a slovo, čo ťa povzbudí.
Ty si naša škola, povedieš náš znova,
keď narastú nám krídla, my priletíme znova.

Refrén:

**Pod' s nami hľadať vzácny kameň mudrcov, učencov, aj dobro v nás.
Pod' s nami kráčať na vrchol K2, nespadni, vytrvaj, buď ako my!**

Vzdelávací program
Stupeň vzdelania: Primárne vzdelávanie – I. stupeň ZŠ - **ISCED 1**
Nižšie stredné vzdelávanie – II. stupeň ZŠ - **ISCED 2**

Dĺžka štúdia: **4 roky – ISCED 1 – primárne v vzdelávanie**
5 rokov – ISCED 2 – nižšie stredné vzdelávanie

Vyučovací jazyk: **slovenský**
Študijná forma: **denná**
Druh školy: **základná škola**

Predkladateľ: **Základná škola, Krosnianska 2, Košice**
Názov školy: Základná škola, Krosnianska 2, Košice
Adresa: Krosnianska 2, 040 22 Košice
IČO: 35546867
Riaditeľ školy: Mgr. Júlia Špilárová
Koordinátori pre tvorbu ŠkVP: Mgr. Renáta Matová, Ing. Viera Tutková
Ďalšie kontakty: 055/6712526
e - mail: riaditel@zskrosnianke.sk
web: www.zskrosnianke.sk

Zriaďovateľ: Mesto Košice
Názov: Magistrát mesta Košice
Adresa: Trieda SNP 48/A, 040 11 Košice
Kontakty: 055/6419217

Platnosť dokumentu od 01. 09. 2022

Podpis riaditeľa:

Obsah

Úvod	7
Charakteristika žiakov	7
Charakteristika pedagogického zboru	8
Organizácia prijímacieho konania.....	9
Projekty	9
Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi.....	10
Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní	11
1. Ciele výchovy a vzdelávania	15
1.1. Primárne vzdelávanie	15
1.2. Nižšie stredné vzdelávanie	16
2. Stupeň vzdelávania	16
2.1. Primárne vzdelávanie	16
2.2. Nižšie stredné vzdelávanie	18
3. Profil absolventa	19
3.1. Primárne vzdelávanie	19
3.2. Nižšie stredné vzdelávanie	22
4. Vzdelávacie oblasti a prierezové témy	25
4.1. Vzdelávacie oblasti	25
4.1.1. Primárne vzdelávanie.....	25
4.1.2. Nižšie stredné vzdelávanie	30
4.2. Prierezové témy	35
4.2.1. Prierezové témy- primárne vzdelávanie.....	35
4.2.2. Prierezové témy- nižšie stredné vzdelanie	42
5. Vzdelávacie štandardy	49
6. Rámcové učebné plány	50
6.1. Školský učebný plán	51
6.2. Učebné osnovy	54
6.3. Hodnotenie žiakov	58
6.3.1. Primárne vzdelávanie.....	58
6.3.2. Nižšie stredné vzdelávanie	59

7. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania	59
7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením	61
7.2. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	71
8.Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka	72
9. Forma výchovy a vzdelávania	72
10. Vyučovací jazyk	73
11. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov	73

Úvod

Škola je plnoorganizovaná. Výučba prebieha v jednosmennej prevádzke. Vznikla 1. 8. 1980 ako druhá ZŠ na novopostavenom sídlisku Dargovských hrdinov v Košiciach. Pôvodne 18-triedna škola bola stavebnými úpravami kapacitne rozšírená na 26 kmeňových učební. Súčasný počet žiakov je 600, z toho na I. stupni 277 žiakov a na II. stupni 323 žiakov. Priemerný počet žiakov na jednu triedu je 24 žiakov.

Organizácia školského roka 2022/2023:

Škola má 25 tried / 12 tried na I. stupni , 13 tried na II. stupni./ Počet tried podľa ročníkov:

1. ročník – 3 triedy
2. ročník – 3 triedy
3. ročník – 3 triedy
4. ročník – 3 triedy
5. ročník – 3 triedy
6. ročník – 3 triedy
7. ročník – 2 triedy
8. ročník – 3 triedy
9. ročník – 2 triedy

Charakteristika žiakov

Naša škola bola už od školského roku 1983/1984 zameraná na rozšírené vyučovanie cudzích jazykov. Začínalo sa s výučbou ruského jazyka v treťom ročníku a výučbou anglického, resp. nemeckého jazyka v piatom ročníku. V súčasnosti vyučujeme: anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk a španielsky jazyk.

Tradične zápis do 1. ročníka na našej škole prebieha slávnostnou formou. Uskutočňuje sa v spolupráci s príslušnými materskými školami a za účasti školského psychológa z CPPP a P.

Výučbu cudzieho jazyka realizujeme už od 1. ročníka. Našu školu navštevujú nielen žiaci z nášho obvodu, ale aj žiaci z iných obvodov v rámci mesta a žiaci z príslušných obcí.

Spádová oblasť žiakov patriacich na ZŠ Krosnianska 2 sú ulice na sídlisku Dargovských hrdinov a časti ulíc MČ Košická Nová Ves : Buzulucká, Čerešňová, Furčianska, Herlianska, Charkovská, Krosnianska 1-39, Lupkovská, Mliečna, Ortváňová, Ovrucká /okrem č. 4,6,8/, Poľná, Trnková, Vínová, Zupkova.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú začlenení v bežných triedach, v ktorých sa vzdelávajú podľa vypracovaných IVP.

Škola pripravuje žiakov pre život v 21. storočí.

Charakteristika pedagogického zboru

Pedagogický zbor tvorí **39 pedagógov a 9 vychovávateľiek ŠKD**, ktorí spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť a svoju prácu vykonávajú zodpovedne a na vysokej profesionálnej úrovni. Na škole pôsobí celkom **6 asistentov** učiteľa / činnosť **1 asistenta** je hradená z prostriedkov MŠVVaŠ SR/, v rámci projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II, sme obsadili pozície inkluzívneho tímu **5 asistentov** učiteľa, 1 pozíciu školského psychológa a 1 pozíciu školského špeciálneho pedagóga.

Mnohí učitelia si rozširovali a aj v súčasnosti rozširujú svoje vzdelanie a zúčastňujú sa na vzdelávaní v mnohých vzdelávacích inštitúciách. Učitelia sa priebežne vzdelávajú odborne i metodicky: vzdelávanie v oblasti IKT, metodické školenia a odborné semináre. Každoročne sa pedagogickí a odborní zamestnanci zúčastňujú aktualizáčného, inovačného ako aj špecializačného vzdelávania. Na škole prebiehajú stretnutia v rámci predmetových komisií a metodického združenia pre pedagógov našej školy. V rámci pracovných porád a pedagogických rád, prehlbujeme právne povedomie zamestnancov.

V škole pracuje **výchovný poradca, ktorý sa venuje žiakom so ŠVVP** a pôsobí ako poradca pri výbere strednej školy. **Problémy žiakov so ŠVVP rieši školský psychológ a školský špeciálny pedagóg**. Učitelia pracujú aj ako koordinátori Univerzálnej prevencie /Primárnej prevencie/ a výchovy k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálnej výchovy, Ľudských práv, Finančnej gramotnosti, Globálneho vzdelávania, Bezpečne na internete, Zdravej školy a koordinátorov Čitateľskej gramotnosti. V školskom roku 2022/2023 bol na škole ustanovený školský podporný tím.

Naďalej učitelia spolupracujú s VŠ – PF UPJŠ ako cviční učitelia, s CVČ Orgovánová 5, Košice, kde sú členmi OK a KK predmetových olympiád. Spolupracujeme s Miestnym úradom MČ Dargovských hrdinov a MČ Košická Nová Ves, Mestskou políciou, U. S. STEEL Košice, pobočkami MKM, PZ SR a Colnou správou SR, HaZZ, FNŠP, Štátnymi lesmi, CPPPaP, ŠCPPaP, KOSIT Košice, tanečnou školou METEOR, pobočkou Červeného kríža, Jazykovou školou Užhorodská 8, Košice, UNICEF, firmou Labaš, MPC Prešov, MPC Košice, vydavateľstvom Taktik, environmentálnym združením SOSNA, basketbalový klub BK Galaxi, Britsh Concil, SOŠ Kukučínova, Eviana, Exam, Crea-Edu, Asekol, Slovenská agentúra životného prostredia, Milk Agro, Centrum pomoci LPR, Curaprox, ZOO Košice, Talentída, Matica slovenská, Maják nádeje.

Na odbornej úrovni sú zriadené metodické združenia a predmetové komisie:

1. MZ 1. – 2.	Mgr. J. Škrabská
2. MZ 3. – 4.	Mgr. K. Gajdošová
3. PK MAT, FYZ	Mgr. D. Ujháziová
4. PK SJL, DEJ, RGV	Mgr. L. Lešková
5. PK CUJ	Mgr. Z. Jakubčáková
6. PK BIO, CHE, TBR	Mgr. C. Mišľanová
7. PK TSV, VYV, HUV	Mgr. S. Roháčová
8. PK OBN, ETV, NBV	Mgr. J. Krupárová
9. PK ŠKD	Mgr. A. Slezáková
10. PK INF 2. stupeň	RNDr. Ľ. Havírová
11. PK INF 1. stupeň	Mgr. M. Jankeová
12. PK GEG, THD	Mgr. V. Hubová
13. PK ŠPg podpora	Mgr. V. Frajt

Organizácia prijímacieho konania

Do tried 1. ročníka prijímame žiakov podľa pokynov zriaďovateľa. Prednostne prijímame žiakov z obvodu školy určeného VZN MZ MMK. Do všetkých ročníkov prijímame aj žiakov z iných obvodov na základe žiadosti rodičov a kapacitných možností školy. Dlhodobu sa stretávame s veľkým záujmom o štúdium na našej škole. Z kapacitných dôvodov však nevieme umiestniť všetkých žiakov, ktorí sa zapíšu na našu školu.

Žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sú začlenení v bežných triedach na základe pedagogicko-psychologického vyšetrenia a súhlasu rodičov.

Projekty

Naša škola je zapojená do viacerých projektov:

Detský čin roka, Kozmix LAB, Projekt Bee – včielky samotárky pre školy, Grand Karpatskej nadácie, Škola bez alkoholu, drog a cigariet, Recyklohry, Škola podporujúca zdravie, Cesta, Záložka, The school theatre, Bezpečná škola, Komplexný poradenský systém prevencie a ovplyvňovania patologických javov v školskom prostredí, Zvyšovanie kvality vzdelávania na ZŠ a SŠ s využitím elektronického testovania, E – Twinning, Mesto Košice deťom – ŠŠĽ, Mesto Košice deťom, Zbieram, Zbieraš, Zbierame, Triedim, Triediš, Triedime, EDUNET_SK, Christmas card, Edunet - rozvoj informatizácie, IT akadémia, Experimentovanie po nemecky, Moja prvá škola, Recykluj a vyhraj, Eko – Alarm, Zlepšenie technického vybavenia odborných učební v ZŠ. Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II, NP edIT2.

Spolupracujeme s našimi a zahraničnými školami a organizáciami, organizujeme jazykovo-poznávacie pobyty žiakov a učiteľov, stretnutia a akcie s významnými osobnosťami kultúrneho a spoločenského života. Realizujeme mnohé projekty a programy rôzneho zamerania a charakteru.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Spoluprácu s rodičmi realizujeme prostredníctvom rodičovských združení, Rady školy a osobných stretnutí. Organizujeme spoločné aktivity, činnosti a podujatia. Rodičia vedú niektoré záujmové útvary v škole.

Rodičia sponzorsky prispievajú na školy v prírode, lyžiarsky výcvik, kancelárske potreby a IKT /venovali škole zánovný nábytok, žalúzie, nákup farieb, koberce/. Rovnako aj mnohé spolupracujúce inštitúcie škole darovali funkčnú výpočtovú techniku.

Pozitívnu reklamou našej školy sú akcie pre rodičov: Vianočné besiedky, Vianočné trhy, Tvorivé dielne pre detičky, mamičky a babičky, Imatrikulácia prvákov, Akadémia pri príležitosti Dňa matiek, Slávnostná rozlúčka so žiakmi 9. ročníka, Tatoolympiáda.

Kladne sú hodnotené aj ďalšie akcie: vystúpenia pre seniorov, karneval, Noc v škole, rozlúčka so štvrtákmi, organizovanie škôl v prírode, lyžiarskeho výcvikového kurzu, jazykovo-poznávacích pobytov.

Rada rodičov, rodičia:

- sú informovaní o priebehu vzdelávania žiakov,
- majú možnosť sledovať priebežné výchovno-vzdelávacie výsledky prostredníctvom IŽK,
- sú informovaní o aktuálnom dianí na škole, o pripravovaných akciách prostredníctvom webovej stránky školy alebo priamo e-mailom,
- možnosť konzultácií
- možnosť zúčastniť sa vyučovacieho procesu,
- škola je otvorená všetkým pripomienkam a podnetom zo strany rodičov a verejnosti
- spolupráca s rodičmi na školskom vzdelávacom programe,
- triedne aktivity rodičovského združenia sa konajú 5 x ročne.

Rada školy

- 11-členná : 4 volení zástupcovia rodičov, 2 zástupcovia (volení) zamestnancov školy, 1volený zástupca nepedagogických zamestnancov, 4 zástupcovia (delegovaní) zriaďovateľa
- práca sa riadi Štatútom rady školy, harmonogramom a plánom svojej činnosti
- vyjadruje sa k činnosti, organizácii a dokumentom školy

Materské školy

- škola úzko spolupracuje s MŠ Poľná 1, MŠ Ovrúčská 14, MŠ Zupkova 37
- vzájomne otvorené hodiny

- spoločné športové súťaže, tvorivé dielne a iné aktivity
- využívajú školský areál, telocvične a naopak
- naši prváci využívajú dopravné ihriská pri MŠ

CPPPaP Zuzkin park 10(od 1.1.2023- CPP)

- žiakov diagnostikuje Mgr. František Forgáč
- spolupráca v oblasti práce so žiakmi so ŠVVP
- v oblasti profesijnej orientácie a v oblasti primárnej prevencie

Zriaďovateľ

- spolupráca s Mestom Košice je zabezpečovaná prostredníctvom zamestnancov oddelenia školstva , referátu športu a referátu ekonomických činností škôl a ŠZ.

MiÚ MČ sídlisko Dargovských hrdinov, MiÚ MČ Košická Nová Ves

- oblasť kultúrno-spoločenská, športová

CVČ Orgovánová 5, Košice

- kultúrno - spoločenské aktivity, súťaže
- krúžková činnosť
- voľno časové aktivity žiakov

Slovenský Červený kríž

- školenia a súťaže žiakov a učiteľov

Jazyková škola, Užhorodská 8, Košice

- jazykové kurzy pre žiakov a verejnosť
- kurzy anglického jazyka

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Nevyhnutnosťou pre uskutočnenie ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia sa, zdravého prostredia učební (tried) a ostatných priestorov školy podľa platných technických a hygienických noriem – zodpovedajúca svetelnosť, teplota, nehučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku. Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie.

Na našej škole:

a) prihliadame na základné fyziologické potreby detí a žiakov,

- b) vytvárame podmienky na zdravý vývin detí a žiakov a na predchádzanie sociálno-patologických javov,
- c) zaisťujeme bezpečnosť a ochranu zdravia detí a žiakov,
- d) poskytujeme nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov,
- e) vedieme evidenciu školských úrazov detí a žiakov, ku ktorým prišlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou; pri vzniku školského úrazu vyhotovujeme záznam o školskom úraze.

Na začiatku školského roku sú žiaci podrobne oboznámení so Školským poriadkom a vnútornými predpismi na dodržiavanie pravidiel pri ochrane zdravia a dodržiavanie bezpečnosti pri práci a ochrane pred požiarom. Taktiež sú poučení pred každou hromadnou akciou, výcvikom alebo prázdninami. Pre odborné učebne sú vypracované prevádzkové poriadky a vnútorné poriadky týchto učební, s ktorými sú ktoré žiaci oboznámení, čo potvrdzujú aj svojim podpisom.

Raz ročne je vyhlásená cvičná evakuácia žiakov, zamestnancov a presun do bezpečnej vzdialenosti od budovy školy.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, v škole sú určení zdravotníci z radov pedagógov, ktorí absolvovali školenia o poskytovaní prvej pomoci. V priestoroch školy je umiestnených niekoľko lekárničiek, ktorých obsah je pravidelne kontrolovaný a dopĺňaný zodpovednými zamestnancami.

Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v jej okolí, ktoré je zakotvené vo vnútornom poriadku školy.

Pravidelné školenia zamestnancov školy a kontroly z BOZP zabezpečuje technik bezpečnosti práce, ochrany zdravia a ochrany pred požiarom.

Je ustanovená komisia BOZP, ktorá robí prehliadku objektu a kontroluje plnenie opatrení. Niekedy robí kontrolu náhodne a neohlásene. V zmysle zákona sa vykonávajú pravidelné revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov, telocvičného náradia a ďalších strojov a zariadení školy. Podľa výsledkov odstraňujeme zistené nedostatky.

Žiaci na základe odporúčania pediatra alebo odborného lekára sú čiastočne alebo úplne oslobodení od telesnej výchovy alebo cvičení a aktivít organizovaných v prostredí, ktoré by mohlo ohroziť ich zdravie.

V oblasti prevencie proti šikanovaniu a protidrogovej výchovy realizujeme odborné prednášky a aktivity na uvedenú tematiku.

Priestory školy sú pravidelne kontrolované aj z úrovne Pracovnej zdravotnej služby.

Zabezpečujeme aktívnu ochranu detí pred sociálno-patologickými javmi, monitorujeme správanie žiakov a v prípade podozrenia z týrania, šikanovania a drogových závislostí operatívne riešime problémy v súčinnosti s rodičmi, CPPP a P, ÚPSVaR a políciou. Na zaistenie bezpečnosti žiakov škola využíva inštalovaný kamerový systém.

Vo Vnútornom poriadku školy pre žiakov sú stanovené práva a povinnosti žiakov, osobitne sú určené povinnosti žiakov v oblasti ochrany zdravia na vyučovaní a na školských akciách /VEV/. Žiakov pravidelne poučujeme pred prázdninami, exkurziami, školskými výletmi, cvičeniami v prírode, či pri presune mimo školy.

Na bezpečnosť žiakov počas vyučovania dozerajú učitelia podľa rozpisu dozorov na chodbách, pri školskej bráne a v školskej jedálni.

Pred každou akciou, ktorá sa koná mimo školy – výlety, exkurzie, LK, plavecký výcvik, ŠvP sú žiaci poučení o bezpečnosti a správaní sa počas cestovania a pobytu na danom mieste. Pred uskutočnením plánovaných podujatí /školské výlety, exkurzie, lyžiarsky výcvik, ŠvP a plavecký výcvik/ sú žiaci oboznamovaní so špecifickými zásadami bezpečnosti. Pred každou akciou pedagogický zamestnanec predkladá plán organizačného zabezpečenia na schválenie riaditeľke školy, doplnený o poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia na výletoch, vychádzkach a exkurziách potvrdené podpismi žiakov.

Na začiatku školského roka, rodičia podpisujú univerzálny informovaný súhlas, v ktorom berú na vedomie, že škola bude v danom roku organizovať rôzne akcie a aktivity. Pred každou akciou rodičia podpisujú informovaný súhlas, ktorý je nevyhnutný pre účasť žiaka na akcii.

V praxi dodržiavame vnútornú smernicu č. 1/2015 o organizovaní školských výletov, exkurzií a vychádzok, smernicu MŠVVaŠ SR č. 36/2018 a vnútornú smernicu č. 18/2019 k prevencii šikanovania žiakov v školách a školských zariadeniach.

Pre potreby dodržiavania protiepidemiologických opatrení (COVID 19) a odporúčaní sa škola riadi a prísne dodržiava usmernenia a odporúčania MŠVVaŠ SR, rozhodnutia ÚVZ SR a usmernenia RŠ, v snahe zabrániť vzniku ochorenia COVID 19 v školskom prostredí.

Charakteristika školského vzdelávacieho programu

„Koľko jazykov vieš, toľkokrát si človekom“

Školský vzdelávací program v 1. - 9. ročníku je vypracovaný v súlade s konsolidovaným Štátnym vzdelávacím programom, ktorý nadobudol účinnosť od 1.9.2022.

Od vzniku našej školy sa zameriavame na výučbu cudzích jazykov. Od roku 1980 to bol predovšetkým ruský jazyk, po spoločenských zmenách sa prioritou stali anglický a nemecký jazyk.

Ako jedna z prvých škôl v Košiciach sme začali vyučovať prvý cudzí jazyk už v 1. ročníku ZŠ. K uvedeným trom jazykom pribudli neskôr francúzsky a španielsky jazyk. V rámci prebiehajúcej školskej reformy sa profilujeme ako škola, v ktorej sú cudzie jazyky dotované zvýšeným počtom vyučovacích hodín počas týždňa. Druhý cudzí jazyk /podľa výberu/ sa u nás žiaci učia už od 6. ročníka.

Máme záujem naďalej pokračovať v tejto tradícii a našim cieľom je, aby absolvent našej školy ovládal 2 cudzie jazyky na úrovni A2 /ANJ/ a A1 pre ostatné jazyky. V rámci personálnych možností plánujeme rozšíriť ponuku cudzích jazykov o ďalšie svetové jazyky.

Od 1.9.2015 pôsobí v našej škole elokované pracovisko JŠ Užhorodská 8 v Košiciach. Vyučovali sme jazyky: anglický, španielsky a čínsky. V súčasnosti prebieha výučba anglického jazyka, ktorú realizujú kvalifikovaní zamestnanci jazykovej školy. Záujem o výučbu je predovšetkým zo strany žiakov našej školy, ale o štúdium prejavujú záujem aj žiaci iných škôl.

V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu rozvíjame komunikačné schopnosti žiakov, pestujeme ich kultivovaný ústny a písomný prejav, oboznamujeme ich s najnovšími technológiami v oblasti IKT, rozvíjame u žiakov sociálne, kultúrne, občianske a podnikateľské kompetencie. Vedeeme

našich absolventov k celoživotnému učeniu sa a systematickému získavaniu poznatkov, vedomostí a schopností.

Multikultúrny svet si vyžaduje mladých ľudí, ktorí sa dokážu občiansky začleniť a profesionálne uplatniť v ktorejkoľvek spoločnosti. Ako členský štát EÚ máme záujem pripraviť kreatívnych, mysliacich, samostatných, tvorivých a všestranne rozvinutých absolventov s demokratickými a humanistickými hodnotami.

Cieľ, poslanie a zameranie školy vychádza z princípov výchovy a vzdelávania v § 3 zákona 245/2008. V rámci týchto princípov sa naša škola hlási aj k princípom inkluzívneho vzdelávania (§3 písm. d), ktoré je uskutočňované *na základe rovnosti príležitostí, rešpektovania výchovno-vzdelávacích potrieb, individuálnych osobitostí a aktívneho zapojenia všetkých žiakov do výchovy a vzdelávania*. A nielen žiakov, ale aj **každého človeka** v školskom prostredí – t. j. rodičov i zamestnancov v spolupráci so zriaďovateľom, radou školy, centrom poradenstva a prevencie a ďalšími externými organizáciami.

Systém podpory a práce postavený na rozvoji človeka v školskom prostredí vychádza z podporných úrovní 1. – 5. stupňa definovaných v § 131 školského zákona a bližšie popísaných ministerstvom školstva najmä v podpornej úrovni **1. stupňa** a **2. stupňa**. To zahŕňa premenu školy na učiace sa spoločenstvo, demokratické prostredie s kritickým myslením, budovanie zdravých vzťahov či kultúry rešpektu a úcty. Úlohy zamestnancov sú síce rôzne, ale vzájomne sa dopĺňajú, prelínajú a smerujú ku komplexnému rozvoju človeka. Pedagogický zbor, ktorý pôsobí v podpornej úrovni 1. stupňa najbližšie k žiakom ako kľúčová vzťahová osoba, je v našej škole doplnený o **školský podporný tím**, ktorý intenzívne napomáha podpore vzťahov pedagogických zamestnancov a rodičov na ceste k žiakom. Takýto tím je zložený z odborného zamestnanca a niektorých pedagogických, ktorí spoločne vytvárajú tímovú prácu v školskom prostredí.

Od školského roka 2018/2019 nastúpila naša škola na **cestu k inkluzívnemu vzdelávaniu** otvorením sa pre nové profesie a činnosti so snahou budovať inkluzívnu klímu a kultúru.

Inkluzívna cesta je zameraná na:

- Podporu každého žiaka, ale aj učiteľa a rodiča v tom, čo potrebuje k svojmu rastu,
- Poskytovanie komplexnej podpory na škole skrze **školský podporný tím** – najmä ako prevencia a včasné vyhľadávanie a riešenie problémov,
- Budovanie vzťahového trojuholníka dieťa, rodič a učiteľ
- Zameranie viac na formatívne hodnotenie a reflexiu.

Naša škola je otvorená pre vzdelávanie všetkých žiakov v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej individuálnym potrebám žiaka, triedy a školy. Pri práci využívame inkluzívny prístup, aby každé dieťa bolo vnímané ako jedinečné a necítilo sa odmietané. Chceme tak zabezpečiť ústavný rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností, dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a ich primeraného začlenenia do spoločnosti.

1. Ciele výchovy a vzdelávania

Žiaci našej školy majú v priebehu celého vzdelávacieho procesu získať potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť a zároveň si rozvíjali svoje kľúčové spôsobilosti. Výchovno-vzdelávaciu činnosť školy smerujeme k príprave žiakov na život v 21. storočí, ktorý vyžaduje, aby žiaci boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. Našou snahou je pripraviť človeka rozhladeného, vytrvalého, schopného kooperovať a pracovať v tíme, schopného seba motivácie k celoživotnému vzdelávaniu.

Naším princípom je :

- naučiť žiakov učiť sa,
- učiť žiakov kriticky a tvorivo myslieť,
- naučiť žiakov argumentovať,
- viesť žiakov k tvorivosti,
- rozvíjať u žiakov schopnosť komunikovať s rovesníkmi štátov EÚ,
- odstraňovať bariéry rasovej, sociálnej a náboženskej diskriminácie,
- pohotovo, rýchlo a účinne riešiť problémy v kolektíve žiakov a učiteľov.

1.1. Primárne vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť. Na 1. stupni sa vyvážene venuje pozornosť nielen kognitívnym a intelektuálnym aspektom vzdelávania, ale rovnocenne aj sociálnemu a emocionálnemu rozvoju žiakov.

Uvedené hľadisko sa premieta do všeobecných cieľov vzdelávania:

- ✓ vytvárať u žiakov základy gramotností prostredníctvom rozvíjania kľúčových kompetencií;
- ✓ poskytovať každému žiakovi mnohostranné možnosti na vlastné objavovanie a skúmanie najbližšieho sociálneho, prírodného a kultúrneho prostredia;
- ✓ viesť žiakov k poznávaniu a postupnému využívaniu svojich individuálnych predpokladov a efektívnych spôsobov vlastného učenia sa;
- ✓ rozvíjať kognitívne schopnosti žiakov aktívnym riešením problémov samostatne aj v skupinách a vytvoriť tak u nich základy pre tvorivé a kritické myslenie;
- ✓ rozvíjať sociálne kompetencie a podporovať prosociálne správanie žiakov;
- ✓ viesť žiakov k zodpovednému aktívnemu prístupu k ochrane a upevňovaniu svojho zdravia;
- ✓ viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí

1.2. Nižšie stredné vzdelávanie

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú výchovou a vzdelávaním naplniť.

Vo vzdelávaní na 2. stupni ZŠ je potrebné najmä:

- ✓ rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- ✓ umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- ✓ motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- ✓ viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- ✓ poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;
- ✓ sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- ✓ rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- ✓ viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2. Stupeň vzdelávania

2.1. Primárne vzdelávanie

Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Nutné vstupné požiadavky na štúdium	do prvého ročníka prednostne prijímame deti zo školského obvodu ZŠ Krosnianska 2, Košice, ktoré splnili podmienky potrebné na začatie plnenia povinnej školskej dochádzky
Spôsob ukončenia štúdia	žiak získal primárne vzdelanie, ak úspešne absolvoval posledný ročník I. stupňa základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal primárne vzdelanie.“
Poskytnutý stupeň vzdelania	ISCED 1
Možnosti ďalšieho štúdia absolventa	žiak pokračuje vo vzdelávaní v ISCED 2

Program primárneho vzdelávania (1. stupňa základnej školy) má zabezpečiť hladký prechod z predškolského vzdelávania a z rodinnej starostlivosti na školské vzdelávanie prostredníctvom stimulovania poznávacej zvedavosti detí, vychádzajúcej z ich osobného poznania.

Východiskom sú aktuálne skúsenosti žiaka, vedomosti, pojmy a záujmy, ktoré sú rozvíjané podľa jeho reálnych možností tak, aby sa dosiahol pevný základ pre jeho budúci akademický a sociálny úspech.

Dvojúrovňovým modelom vzdelávania sa dáva priestor každej škole, aby prostredníctvom školského vzdelávacieho programu dotvorila svoj obsah vzdelávania podľa špecifických regionálnych a lokálnych podmienok a požiadaviek, ktoré vychádzajú z potrieb žiakov alebo rodičov.

Štátny vzdelávací program /ŠVP/ - primárne vzdelávanie - I. stupeň ZŠ vychádza z demokratických a humanistických hodnôt spoločnosti. Na ich základe vymedzuje vzdelávacie štandardy poskytovaného vzdelávania v cieľovej, výkonovej a obsahovej rovine, ktoré tvoria východisko k osvojovaniu a rozvíjaniu funkčných kompetencií žiakov. Prostredníctvom vzdelávacích oblastí a prierezových tém preferuje vo výučbe medzipredmetový prístup, teda kooperáciu v rámci jednotlivých učebných predmetov v danej vzdelávacej oblasti a tiež medzi rôznymi oblasťami. Súčasne s týmto prístupom podmieňuje svoju realizáciu uplatňovaním motivačných učebných postupov a vytváraním podporujúcej sociálnej klímy v škole. Kladie dôraz na kvalitu školy, ktorá uplatňuje vonkajšie a vnútorné vyhodnocovanie (evalváciu) svojich programov, procesov a výsledkov.

Cieľom ŠKVP je podporovať také kognitívne činnosti, ktoré sú vyjadrené pojmami, ako je vlastné aktívne objavovanie, hľadanie, skúmanie, pátranie, zisťovanie niečoho nového, napríklad výsledkov pokusu alebo experimentu, interpretácie či vytvárania rôznorodých verbálnych, obrazových a grafických textov, ktoré tvoria sociálny a kultúrny svet.

Vytváranie uvedených kognitívnych činností možno všeobecne zhrnúť najmä do týchto oblastí výchovy a vzdelávania:

- ✓ rozvíjať schopnosti žiakov vedieť a chcieť sa učiť;
- ✓ posilňovať sebadôveru žiakov v riešení problémov, ktoré sú spojené s učením;
- ✓ viesť žiakov k aktívnemu občianstvu;
- ✓ podieľať sa na vymedzovaní hodnôt slušného a morálneho človeka.

Primárne vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre I. stupeň ZŠ, žiak s mentálnym postihnutím absolvovaním posledného ročníka ZŠ.

V tomto veku je pre deti dôležitá možnosť získať vlastnými aktivitami bohaté skúsenosti a zážitky prostredníctvom hry a učenia sa v skupine rovesníkov. Osobitne významné je aj poskytovanie možností rozvíjať si potrebu vyjadrovať sa a realizovať sa prostredníctvom slov, pohybov, piesní a obrazov, čo tvorí základ pre rozvoj gramotnosti.

Základom je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, hodnoteniu a dorozumievaniu a podporuje celostný rozvoj ich osobnosti.

Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

2.2. Nižšie stredné vzdelávanie

Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná
Nutné vstupné požiadavky na štúdium	na nižšie sekundárne vzdelávanie sú prednostne prijímané deti zo školského obvodu ZŠ Krosnianska 2, Košice, ktoré získali primárne vzdelanie
Spôsob ukončenia štúdia	žiak získal nižšie sekundárne vzdelanie, ak úspešne absolvoval posledný ročník II. stupňa základnej školy
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	vysvedčenie s doložkou: „Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.“
Poskytnutý stupeň vzdelania	ISCED 2
Možnosti ďalšieho štúdia absolventa	žiak pokračuje vo vzdelávaní v ISCED 3

Predpokladom dosiahnutia cieľov nižšieho stredného vzdelávania je zaistenie kontinuity a plynulého prechodu z primárneho na nižšie stredné vzdelávanie.

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a v ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov zodpovednosť za vlastné učenie sa a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali základ pre vyššie stredné vzdelanie.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.

3.Profil absolventa

3.1. Primárne vzdelávanie

Absolvent primárneho vzdelávania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti, ktoré sa budú postupne rozvíjať v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- ✓ pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- ✓ vyjadruje sa súvisle písomnou aj ústnou formou, v materinskom, štátnom jazyku,
- ✓ rozumie najzákladnejším slovným spojeniam v anglickom jazyku a dokáže ich používať,
- ✓ využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- ✓ vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- ✓ získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- ✓ dokáže aplikovať osvojené prírodovedné a spoločenskovedné poznatky vo svojej činnosti, v starostlivosti o seba a druhých,
- ✓ rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,
- ✓ váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- ✓ správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ✓ má vzťah ku kultúrno-historickému dedičstvu, ľudovým tradíciám a umeniu, s ktorými sa stretáva vo svojom živote,
- ✓ dokáže byť tolerantný, snaží sa pochopiť druhého, pozná a toleruje jeho kultúru, tradície, spôsob života,
- ✓ uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných.

K rozvoju kompetencií prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, rôzne aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimo vyučovacej a mimoškolskej činnosti.

Absolvent primárneho vzdelávania našej školy dosiahne **kľúčové spôsobilosti**, ktoré tvoria základ pre ďalšie vzdelávania žiaka:

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**
 - ✓ vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
 - ✓ dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
 - ✓ uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
 - ✓ rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na nich adekvátne reagovať,
 - ✓ na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie,
 - ✓ chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,
 - ✓ v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,

- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti matematického a prírodovedného myslenia**
 - ✓ používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný (na rôznych úrovniach) používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely)
 - ✓ je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov,

- **kompetencie (spôsobilosti) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
 - ✓ vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
 - ✓ ovláda základy potrebných počítačových aplikácií,
 - ✓ dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií,
 - ✓ dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete,
 - ✓ vie používať rôzne vyučovacie programy,
 - ✓ získal základy algoritmického myslenia,
 - ✓ chápe, že je rozdiel medzi reálnym a virtuálnym svetom,
 - ✓ vie, že existujú riziká, ktoré sú spojené s využívaním internetu a IKT.

- **kompetencia (spôsobilosť) učiť sa učiť sa**
 - ✓ má osvojené základy schopnosti sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov,
 - ✓ uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov ,
 - ✓ vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení a v iných činnostiach,
 - ✓ uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok,

- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**

- ✓ vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, primerane svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- ✓ pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,
- ✓ pokúša sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom,

- **osobné, sociálne a občianske kompetencie (spôsobilosti)**

- ✓ má základy pre smerovanie k pozitívnemu seba obrazu a sebadôvere,
- ✓ uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti,
- ✓ dokáže odhadnúť svoje silné a slabé stránky ako svoje rozvojové možnosti,
- ✓ uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia a jeho súvislosť s vhodným a aktívnym trávením voľného času
- ✓ dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,
- ✓ uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti,
- ✓ má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,
- ✓ dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci,
- ✓ uvedomuje si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispieva k dobrým medziľudským vzťahom,

- **kompetencia (spôsobilosť) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**

- ✓ dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom umeleckých a iných vyjadrovacích prostriedkov,
- ✓ dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky (na úrovni primárneho vzdelávania),
- ✓ uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote,
- ✓ cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- ✓ rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj názor a postoj,
- ✓ ovláda základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka,
- ✓ pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
- ✓ správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- ✓ má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

3.2. Nižšie stredné vzdelávanie

Základom nižšieho stredného vzdelávania je interdisciplinárny (medzipredmetový) prístup pri osvojovaní znalostí a spôsobilostí žiakov a rozvoj ich analytických a kritických schopností. Aktuálne znalosti žiakov a ich uplatňovanie v praxi sú východiskovým bodom pri získavaní nových znalostí a v ďalšom rozvoji kompetencií žiakov.

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebazvdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- ✓ pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- ✓ vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- ✓ využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- ✓ používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- ✓ používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- ✓ vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- ✓ dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- ✓ uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- ✓ posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- ✓ chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- ✓ uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- ✓ prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- ✓ pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- ✓ má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Nevyhnutnou súčasťou cieľov nižšieho stredného vzdelávania je vypestovať u žiakov **zodpovednosť za vlastné učenie sa** a poskytnúť im príležitosti objaviť a rozvinúť ich schopnosti v súlade s ich reálnymi možnosťami, aby získali podklad pre optimálne rozhodnutie o ďalšom - vyššom strednom vzdelávaní.

Tento vzdelávací stupeň má za úlohu pripraviť absolventa so spôsobilosťami, ktorými môže uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, rodinnom, osobnom a občianskom živote.

Kompetencie sa navzájom prepájajú, prelínajú a nadväzujú na spôsobilosti získané v priebehu primárneho vzdelávania:

- **kompetencia (spôsobilosť) k celoživotnému učeniu sa**
 - uvedomuje si potrebu svojho autonómneho učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
 - dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
 - dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať,
 - kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti,

- **sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)**
 - dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
 - efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
 - vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
 - dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch,
 - chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,

- **kompetencia (spôsobilosť) uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky**
 - používa matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
 - používa matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (vzorce, modely, štatistika, diagramy, grafy, tabuľky),
 - používa základy prírodovednej gramotnosti, ktorá mu umožní robiť vedecky podložené úsudky, pričom vie použiť získané operačné vedomosti na úspešné riešenie problémov,

- **kompetencia (spôsobilosť) v oblasti informačných a komunikačných technológií**
 - má osvojené základné zručnosti v oblasti IKT ako predpoklad ďalšieho rozvoja,
 - používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
 - dokáže vytvoriť jednoduché tabuľky a grafy a pracovať v jednoduchom grafickom prostredí,
 - je schopný nahrávať a prehrávať zvuky a videá,
 - dokáže využívať IKT pri vzdelávaní,

- **kompetencia (spôsobilosť) riešiť problémy**
 - uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
 - je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
 - dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úrovne ich rizika,
 - má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,

- **kompetencie (spôsobilosti) občianske**
 - uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
 - vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
 - uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
 - je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
 - má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,

- **kompetencie (spôsobilosti) sociálne a personálne**
 - dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
 - vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
 - osvojil si základné postupy efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
 - dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medzi osobných vzťahoch,

- **kompetencie (spôsobilosti) pracovné**
 - dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
 - je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
 - chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
 - dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach,

- **kompetencie (spôsobilosti) smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti**
 - dokáže inovovať zaužívané postupy pri riešení úloh, plánovať a riadiť nové projekty so zámerom dosiahnuť ciele, a to nielen v práci, ale aj v každodennom živote,

- **kompetencie (spôsobilosti) vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
 - dokáže sa vyjadrovať na vyššom stupni umeleckej gramotnosti prostredníctvom vyjadrovacích prostriedkov výtvarného a hudobného umenia,
 - dokáže sa orientovať v umeleckých druhoch a štýloch a používať ich hlavné vyjadrovacie prostriedky,
 - uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote a v živote celej spoločnosti,
 - cení si a rešpektuje umenie a kultúrne historické tradície,
 - pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),
 - správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
 - je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

Nižšie stredné vzdelanie žiak získa úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy alebo úspešným absolvovaním prvého ročníka päťročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole, do ktorého sa prijímajú žiaci z ôsmeho ročníka základnej školy alebo úspešným absolvovaním štvrtého ročníka osemročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej škole alebo absolvovaním tretieho ročníka vzdelávacieho programu praktickej školy. **Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou, ktoré je podmienkou pre ďalšie vzdelávanie na vyššom stupni.**

4.Vzdelávacie oblasti a prierezové témy

4.1. Vzdelávacie oblasti

4.1.1. Primárne vzdelávanie

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

Tab.č.1 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre 1. stupeň ZŠ

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra
	cudzí jazyk/ úroveň A1 - anglický
Človek a príroda	prírodoveda
	prvouka
Človek a spoločnosť	vlastiveda
	prvouka*
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská
Matematika a práca s informáciami	matematika
	informatika
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	výtvarná výchova
	hudobná výchova
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova

*Prvouka sa skladá z prírodovednej a spoločenskovednej zložky, a preto je súčasťou dvoch vzdelávacích oblastí – Človek a príroda a Človek a spoločnosť.

4.1.1.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria učebné predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzí jazyk. Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie. Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením. Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť

komunikačno-zážitkový model vyučovania a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

4.1.1.2 Matematika a práca s informáciami

Matematika na 1. stupni základnej školy rozvíja u žiakov matematické myslenie, ktoré je potrebné pri riešení rôznych problémov v každodenných situáciách, pripravuje ich na samostatné získavanie a aplikáciu poznatkov. Na veku primeranej úrovni rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Systematické základné vzdelanie v oblasti **informatiky** a využitia jej nástrojov umožní všetkým žiakom na 1. stupni získať základy digitálnej gramotnosti. Cieľom je zoznámiť sa s používaním počítača a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Prostredníctvom aplikácií primeraných veku žiaci získajú základné zručnosti v používaní počítača. Využitím vhodných tém z ostatných predmetov sa zoznámi s možnosťami kreslenia, tréningu počítania, písania a ďalšími najtypickejšími druhmi aplikácií.

4.1.1.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda obsahuje problematiku vzdelávania spojenú so skúmaním prírody. V tejto oblasti žiaci dostávajú príležitosť poznávať prírodu ako systém, ktorého súčasťou sú vzájomné premeny. Na takomto poznaní je založené aj pochopenie dôležitosti prírodnej rovnováhy pre existenciu živých sústav, vrátane človeka. Prírodovedné predmety svojím činným a bádateľským charakterom výučby umožňujú žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam prírodných procesov, a tým si uvedomovať aj užitočnosť prírodovedných poznatkov a ich aplikáciu v praktickom živote.

Cieľom vzdelávania prostredníctvom obsahu tejto oblasti je porozumieť prírodným aspektom vplyvujúcim na život človeka a vedieť vysvetliť prírodné javy vo svojom okolí. Zaujímať sa o prírodu a dianie v nej, získavať informácie o prírode a jej zložkách nielen z rôznych zdrojov, ale najmä prostredníctvom vlastných pozorovaní a experimentov. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom **prírodovedy**, ale aj **prvouky** prostredníctvom jej prírodovednej časti.

4.1.1.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť obsahuje problematiku spojenú s postupným utváraním predstáv o priestore (bezprostredné miesto života) a čase (ročné obdobie, historické obdobie). Žiaci sa oboznamujú so spoločenským prostredím. Všímajú si svoje okolie, ľudí, kultúru, históriu, a to všetko vo vzájomných väzbách. Vytvára sa v nich záujem o krásy prírody, aj ľudské diela

v blízkom či vzdialenejšom okolí. V tomto veku sú žiaci prirodzene zvedaví, hľadajú príčiny fungovania spoločnosti. Postupné oboznamovanie sa so spoločenskými javmi sa realizuje spôsobom, ktorý u žiakov rozvíja aj procesúalnu stránku objavovania a skúmania.

Dôležité je, aby žiak vnímal zmeny vo svojom okolí, pochopil ich a snažil sa ich vysvetliť.

Výučba je postavená na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie problémov na základe osobných skúseností žiakov a úrovne ich kognitívnych schopností. Vzdelávacie činnosti sú zamerané na podnecovanie zvedavosti a skúmanie javov v bezprostrednom okolí žiaka. Postupné objavovanie sveta žiakmi je predmetom nielen **vlastivedy**, ale aj **prvouky** (spoločenskovedná časť). Vytvorenie spoločného predmetu, spájajúceho prírodovednú a spoločenskovednú zložku, však podporuje také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch vzdelávacích oblastiach.

4.1.1.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Obsah vzdelávacej oblasti Človek a hodnoty sa v primárnom vzdelávaní realizuje v povinnevoliteľných vyučovacích predmetoch **etická výchova** alebo **náboženská výchova**. Predmet etická výchova sa zameriava na výchovu k prosociálnosti. Zvlášť dôležité na tomto stupni vzdelávania je venovať potrebný čas rozvíjaniu sebaúcty žiakov a úcty k iným, rozvoju sociálnych zručností orientovaných na interpersonálne vzťahy žiakov a na zvyšovanie ich odolnosti voči negatívnym sociálno-patologickým, či amorálnym vplyvom, ktoré stále viac zasahujú nižšie vekové kategórie žiakov. Základným cieľom predmetu **náboženská výchova**, je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru.

Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

4.1.1.6 Človek a svet práce

V primárnom vzdelávaní vzdelávacia oblasť obsahuje návrhy pracovných činností a pracovných postupov, ktorými sú žiaci vedení k získaniu základných zručností z rôznych oblastí ľudskej práce. Do vzdelávacej oblasti patrí vyučovací predmet **pracovné vyučovanie**, ktorý sa zameriava na vytváranie praktických pracovných návykov žiakov, čím sa dopĺňa ich základné vzdelanie. Žiaci sa tak stretávajú s dôležitou zložkou nevyhnutnou pre uplatnenie sa človeka v reálnom živote a na trhu práce. Spoznávajú

a využívajú technické materiály, konštruujú, spoznávajú základy stravovania a prípravy jedál, ľudové tradície a remeslá, povolania a získavajú prvé skúsenosti zo sveta práce.

4.1.1.7 Umenie a kultúra

Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vizuálneho, dramatického, hudobného umenia, písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja ich kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa, krajiny, čím sa u neho rozvíja povedomie kultúrnej identity, ale súčasne aj interkultúrne kompetencie.

V primárnom vzdelávaní je cieľom kontinuálne rozvíjať vrodené a prirodzené predpoklady žiakov a pozitívne stimulovať sklony k hravosti a spontánnosti. Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom vyučovacích predmetov **výtvarná a hudobná výchova**. **Výtvarná výchova** vedie žiaka k spoznávaniu súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s nástrojmi a materiálmi. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít žiak získava príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor pre vlastnú sebarealizáciu. **Hudobná výchova** prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

4.1.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť poskytuje v primárnom vzdelávaní žiakom priestor na pohybové vyjadrenie sa a osvojenie si základných pohybových zručností, využitelných v pohybových aktivitách vo voľnom čase. Oblasť sa zameriava na základné informácie súvisiace so zdravým spôsobom života, starostlivosťou o svoje zdravie a pohybovou aktivitou. Realizuje sa vyučovacím predmetom **telesná a športová výchova**, ktorého najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako k nevyhnutnému základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova využíva široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Prostredníctvom pohybu – pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje motorický vývin žiakov. Dôraz sa kladie na individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní obsahu, ako i pri hodnotení žiakov. Dôležité je motivovať žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri rešpektovaní vlastných individuálnych predpokladov.

Každoročne organizujeme pobyty žiakov v školách v prírode, pobyty s finančným príspevkom MŠVVaŠ SR organizujeme spravidla vo 4. ročníku. Škola sa pravidelne zapája do celoslovenských testovaní pohybových predpokladov žiakov 1. a 3. ročníka. Nakoľko sme škola, ktorá má školský bazén , organizujeme pre žiakov školy ako aj pre žiakov škôl okresu Košice III , základný plavecký výcvik.

4.1.2. Nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov, a tým aj kooperáciu v rámci jednotlivých predmetov.

Tab.č.2 Vzdelávacie oblasti a príslušné predmety pre ŠVP pre nižšie stredné vzdelávanie.

Vzdelávacia oblasť	Vyučovacie predmety
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra
	cudzí jazyk /úroveň A2 - anglický
	cudzí jazyk/ úroveň A1 - ruský, nemecký, španielsky
Človek a príroda	
	fyzika
	chémia
	biológia
	tvorba životného prostredia
Človek a spoločnosť	
	dejepis
	geografia
	občianska náuka
	regionálna výchova
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská
Matematika a práca s informáciami	matematika
	informatika
Človek a svet práce	
	technika
Umenie a kultúra	výtvarná výchova
	hudobná výchova

4.1.2.1 Jazyk a komunikácia

Vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia tvoria vyučovacie predmety zahrnuté do troch skupín, a to vyučovacie jazyky, druhý jazyk (slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra, jazyk národnostnej menšiny a literatúra) a cudzie jazyky.

Spoločným menovateľom oblasti je jazyk, ktorý sa chápe ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ako nástroj myslenia a komunikácie a ako prostriedok vyjadrovania emócií. Vzdelávanie preto vedie k vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku na získavanie a odovzdávanie informácií, k zvyšovaniu jazykovej kultúry ústnych i písomných jazykových prejavov žiakov a k rozvíjaniu čitateľských kompetencií zameraných na príjem textu (čítanie, deklamácia, počúvanie), jeho analýzu a hodnotenie.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikačných kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote, podporuje otvorenejší prístup k ľuďom, umožňuje poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytuje prehľad vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerancie a vytvára podmienky na spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Špecifickou zložkou vyučovacích jazykov a druhého jazyka je literatúra, ktorej základom je postupné rozvíjanie čitateľských kompetencií od úrovne naivného čitateľa k čítaniu s porozumením.

Podstatou oblasti je súhrn predmetových kompetencií, ktoré umožňujú výrazne posilniť komunikačno-zážitkový model vyučovania, a naopak oslabujú tendenciu obsiahnuť školskú podobu vedných disciplín.

4.1.2.2 Matematika a práca s informáciami

Vzdelávacia oblasť Matematika a práca s informáciami, ktorú tvoria vyučovacie predmety **matematika** a **informatika**, je v rámci nižšieho stredného vzdelávania založená predovšetkým na aktívnych činnostiach (práca s objektmi, aplikácia poznatkov v reálnych situáciách). Poskytuje vedomosti a zručnosti potrebné v praktickom živote a umožňuje tak získavať matematickú gramotnosť.

Rozvíja logické a kritické myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémových úloh (aj v spolupráci v skupine) a overovať ich v praxi. Učí tvoriť hypotézy a tvrdenia podložiť argumentmi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Rozvíja schopnosť žiakov používať prostriedky IKT k vyhľadávaniu, spracúvaniu a uloženiu informácií.

4.1.2.3 Človek a príroda

Vzdelávacia oblasť Človek a príroda sa prioritne zameriava na rozvíjanie prírodovednej gramotnosti, ktorá je súčasťou základného vzdelania. Hlavným cieľom vzdelávania v oblasti

prírodných vied je hlbšie pochopenie prírodných procesov, k čomu sa dospeje prostredníctvom cielených žiackych činností, v ktorých dominujú bádateľské aktivity. Pre všetky prírodovedné predmety je spoločným cieľom a úlohou budovanie spôsobilostí pre vedeckú prácu, a to najmä spôsobilosti pozorovania, vnímania časových a priestorových vzťahov medzi objektmi a javmi, klasifikácie, merania a predvídania.

Dôležité je hľadanie zákonitých súvislostí medzi pozorovanými vlastnosťami prírodných objektov a javov, ktoré nás obklopujú v každodennom živote a porozumenie ich podstate, čo si vyžaduje interdisciplinárny prístup, a preto aj úzku spoluprácu medzi predmetmi **fyzika, chémia, biológia, geografia**, ale aj matematika. Okrem rozvíjania pozitívneho vzťahu k prírodným vedám sú prírodovedné poznatky interpretované aj ako neoddeliteľná a nezastupiteľná súčasť kultúry ľudstva.

4.1.2.4 Človek a spoločnosť

Vzdelávaciu oblasť Človek a spoločnosť tvoria učebné predmety **dejepis, geografia** s jej **humánnou zložkou** a **občianska náuka** spolu s príslušnými témami, ktoré sú prítomné aj v iných vzdelávacích oblastiach. Cieľom tejto vzdelávacej oblasti je zoznámiť žiakov s vývojom ľudskej spoločnosti, s najvýznamnejšími spoločenskými javmi a procesmi, ktoré sa premietajú do každodenného života a vnímať svet integrujúco vo vzájomnom vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore. Poznanie minulosti svojho národa, ako aj národov Európy a sveta, oboznámenie sa so zemepisnými charakteristikami svojej vlasti a regiónov sveta a utváranie pozitívnych občianskych postojov je predpokladom získania občianskych kompetencií, ktoré patria ku kľúčovým vo vzdelávaní. Žiaci cez poznanie najbližšieho prostredia (rodina, škola), ktorého sú súčasťou, získavajú funkčné znalosti a spôsobilosti o svojom najbližšom spoločenskom prostredí, o miestnej obci, regióne i o ostatných regiónoch Slovenska. Žiaci sú vedení k pochopeniu vlastného miesta a úlohy v spoločnosti, ako aj k tomu, aby svojimi postojmi a konaním prejavovali občiansku aktivitu, zodpovednosť k sebe, svojim blízkym a krajine, v ktorej žijú. Vzdelávacia oblasť otvára priestor na kultivovanie individuálnych a spoločenských kompetencií. Učí vidieť veci a javy vo vzájomných súvislostiach, ponúka argumenty, inšpiruje k tvorivému riešeniu otázok a prispieva ku kritickému mysleniu žiakov. Súčasne rozvíja a upevňuje vedomie príslušnosti k európskemu civilizačnému a kultúrnemu prostrediu. Centrálnou kategóriou vzdelávacej oblasti je rozvíjanie, korigovanie a kultivovanie historického vedomia žiakov z potrieb prítomnosti, k čomu prispievajú všetky tri vyučovacie predmety, ktoré ju vytvárajú. Aj preto kľúčovú úlohu zohrávajú medzipredmetové vzťahy, ktoré treba kontinuálne metodicky aplikovať v podobe prierezových modelov vo výučbe jednotlivých predmetov.

4.1.2.5 Človek a hodnoty

Hlavnou úlohou tejto vzdelávacej oblasti je aktívne sa podieľať na formovaní osobnosti žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tohto cieľa sa

neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zároveň podporuje pochopenie a interiorizáciu (zvnútornenie) mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. Pripravuje mladých ľudí pre život, pre vytváranie harmonických a stabilných vzťahov v rôznych sociálnych skupinách – v rodine, na pracovisku, v spoločnosti.

Obsah vzdelávacej oblasti sa realizuje v povinne voliteľných učebných predmetoch etická výchova a náboženská výchova/náboženstvo.

Predmet **etická výchova** sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania žiakov. Zvlášť dôležité je rozvíjať sebaúctu a úctu k iným, interpersonálne sociálne zručnosti a zvyšovať odolnosť žiakov voči negatívnym sociálno- patologickým či amorálnym vplyvom.

Základným cieľom predmetu **náboženská výchova** je pomôcť žiakovi zodpovedne myslieť, emocionálne sa prejavovať a správať vzhľadom na osobne žité náboženstvo a vieru. Predmet napomáha rozvíjať vzťah k Bohu, reflektuje otázku významu sveta, zmyslu a hodnoty života a noriem konania človeka a dáva odpoveď na základe zjavenia a viery cirkvi. Umožňuje urobiť osobné rozhodnutia vo vzťahu k iným konfesiam a náboženstvám, podporuje pochopenie a toleranciu voči rozhodnutiam druhých. Motivuje k osobnému náboženskému životu a k zodpovednému konaniu v cirkvi a v spoločnosti.

4.1.2.6 Človek a svet práce

Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce zahŕňa návrhy širokého spektra pracovných činností a technológií, ktorými sú žiaci vedení k získaniu psychomotorických zručností a poznatkov z rôznych oblastí reálneho života a sveta práce.

Predmet technika je zameraný na zložitejšie pracovné činnosti a technológie, na samostatnú a tímovú prácu žiakov. Žiaci sú vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach. Spoznávajú trh práce aj z hľadiska ich budúcej profesijnej orientácie. Prichádzajú do priameho kontaktu s technikou v jej rozmanitých podobách a v širších súvislostiach. Predmet poskytuje žiakom priestor a príležitosť na primeraný rozvoj ich tvorivého technického myslenia. Obsah je zameraný na budovanie vzťahu žiakov k technike, k jej bezpečnému používaniu a k bezpečnej práci s technikou. Žiaci spoznávajú reálne podmienky trhu práce, moderné stroje a zariadenia, funkciu základných bytových inštalácií. Sú vedení ku konštruovaniu a zhotovovaniu primeraných výrobkov a k poznaniu základných technických materiálov a technológií. Podľa svojich podmienok (materiálno-technických a personálno-odborných) škola môže v predmete technika vyučovať tematický celok ekonomika domácnosti, ktorý obsahuje témy: plánovanie a vedenie domácnosti, svet práce, domáce práce a údržba domácnosti, ručné práce, rodinná príprava, pestovateľské práce a chovateľstvo. Vzdelávacia oblasť Človek a svet práce tak vhodne dopĺňa sústavu vzdelávacích oblastí o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v reálnom živote a v spoločnosti.

4.1.2.7 Umenie a kultúra

Obsah vzdelávacej oblasti je realizovaný prostredníctvom predmetov výtvarná výchova a hudobná výchova. Vzdelávacia oblasť vytvára priestor pre pochopenie významu kultúry a umenia v živote človeka a spoločnosti. Učí žiaka vnímať a chápať hodnoty umenia, kultúry a kultúrnej tradície a vyjadrovať sa rôznymi umeleckými prostriedkami vybraných médií vizuálneho, dramatického, hudobného umenia a písaného a hovoreného slova. Primerane veku formuje samostatné a zodpovedné postoje žiakov k súčasnej kultúrnej ponuke, rozvíja kritické myslenie najmä vo vzťahu k masmédiám. Obsah vzdelávacej oblasti tak prispieva k formovaniu vizuálnej, mediálnej, sluchovej, jazykovej a pohybovej gramotnosti a tvorivosti žiaka. Prostredníctvom tematických celkov zameraných na kultúrnu tradíciu a dedičstvo sa žiak oboznamuje s kultúrnou tradíciou svojho regiónu, národa a krajiny, čím sa rozvíja vedomie kultúrnej identity. Formujú sa multikulturálne a komunikačné kompetencie. Prostredníctvom tvorivých výtvarných činností a aktivít sú pre žiakov vytvorené príležitosti na uplatnenie fantázie a predstavivosti, a tým aj priestor na jeho sebarealizáciu. V tvorivých, umeleckých alebo hudobných činnostiach majú žiaci možnosť vyjadrovať svoje predstavy, a to vyjadrovacími formami (jazykom) jednotlivých umení.

Výtvarná výchova vedie žiaka k spoznávaní súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, vizuálnej kultúry a kultúrnej tradície svojho regiónu, národa a krajiny. Obsah predmetu je členený do tematických celkov, ktoré kladú dôraz na rozvoj predstavivosti a fantázie, pozorovacích a vyjadrovacích schopností a zručností pri práci s vyjadrovacími prostriedkami vizuálnych umení. V tvorivom procese dochádza ku kvalitatívnej zmene, detskú spontánnosť postupne nahrádza dospelý ekvivalent – duchovná otvorenosť spojená s pribúdaním vedomej operatívnej a názorovej samostatnosti. **Hudobná výchova** prostredníctvom hudobných činností rozvíja základné hudobné kompetencie žiaka a usiluje sa o vytvorenie kladného vzťahu k hudbe a hudobnému umeniu.

4.2.1.8 Zdravie a pohyb

Vzdelávacia oblasť Zdravie a pohyb vytvára priestor pre uvedomenie si potreby celoživotnej starostlivosti o svoje zdravie, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je pohyb. Oblasť sa zameriava na základné informácie, súvisiace so zdravým spôsobom života a pohybovou aktivitou. Realizuje sa učebným predmetom **telesná a športová výchova**, ktorej najdôležitejším poslaním je vytváranie vzťahu k pravidelnej pohybovej aktivite ako nevyhnutného základu zdravého životného štýlu. Telesná a športová výchova spája vedomosti, návyky a zručnosti spojené so zdravím, zdravým životným štýlom, pohybovou a športovou aktivitou využiteľnými nielen počas školskej dochádzky, ale i v dospelosti.

Žiaci si vytvoria predstavu o význame pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní aktívneho zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Pri realizovaní obsahu telesnej a športovej výchovy je dôležité rešpektovať individuálne dispozície žiakov, ktoré by mali byť zohľadnené pri plánovaní cvičení, ako aj pri hodnotení žiakov. Významnou súčasťou je motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení vo svojej pohybovej výkonnosti pri akceptovaní ich vlastných predpokladov.

Každoročne organizujeme lyžiarsky výcvik pre žiakov nižšieho stredného vzdelávania, spravidla v 7. ročníku. V školskom roku 2022/2023 organizujeme lyžiarsky výcvik pre žiakov 8. ročníka z dôvodu neabsolvovania výcviku v školskom roku 2021/2022 / Covid -19/.

4.2. Prierezové témy

Rýchlo sa meniacia realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dianím v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov. Prierezové témy sa môžu realizovať ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov⁵ alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov a pod. Súčasne prierezové témy môžu tvoriť samostatný vyučovací predmet z rámca voliteľných (disponibilných) hodín. Obidve formy sa môžu aj ľubovoľne kombinovať. Účinnosť pôsobenia prierezových tém sa môže zvýšiť relevantnými mimoškolskými aktivitami.

4.2.1. Prierezové témy- primárne vzdelávanie

V primárnom vzdelávaní majú prierezový charakter nasledujúce témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Regionálna výchova a ľudová kultúra, Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke a Ochrana života a zdravia.**

4.2.1.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** má nadpredmetový charakter, prelína sa celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy a dobrým vzťahom medzi pedagógmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie a prejavovanie emócií;

- uprednostňoval priateľské vzťahy v triede i mimo nej;
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí, ich názory a prístupy k riešeniu problémov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Osobnostný a sociálny rozvoj sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi: slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- pohybové hry, didaktické hry,
- zdravý životný štýl, psychohygiena,
- vianočné besiedky,
- zbierka „Deň narcisov“, „Biela pastelka“, „Modrý gombík“,
- besedy k prevencii sociálno-patologických javov – šikanovanie, agresivita,
- dotazníky, diskusie na sociálnu klímu v triede,
- aktivity Európskeho dňa jazykov,
- „Starší učia mladších“,
- súťaž „Spelling Bee“, „English Star“,
- súťaž „Hviezdoslavov Kubín“, „Šaliansky Matko“, „Dobšinského Košice“, „Slovo bez hraníc“.
- „Miniakadémia“ v prednese prózy a poézie.

4.2.1.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov na 1. stupni je príprava na zodpovedné medziľudské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii tém je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti medziľudských vzťahov;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi: slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- tvorba projektov s témou rodiny,
- rodinné popoludnie,
- akadémia ku „Dňu matiek“, „Dňu otcov“,
- vianočné posedenia, vianočné trhy,
- tvorivé dielne (deti - rodičia),
- diskusia, beseda na témy rovnoprávnosť, priateľstvo, budovanie medziľudských vzťahov,
- projekty – rodostrom,
- mesiac úcty k starším.

4.2.1.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma prelína všetkými predmetmi, ale najmä prvoukou, prírodovedou, vlastivedou, pracovným vyučovaním, etickou výchovou. Umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, ktoré sú dôležité pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie ich na vekú primeranej úrovni ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia. Dôležité je, aby žiaci získali vedomosti, ale aj zručnosti, ktorými môžu pomáhať životnému prostrediu jednoduchými (primeranými a vhodnými) činnosťami – chrániť rastliny, mať kladný vzťah k domácim zvieratám a pod.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné pravidlá a zručnosti pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal hlavné zmeny vo svojom okolí na základe pozorovania prírody;
- rozpoznal hlavné charakteristiky rôznych druhov životného prostredia;
- poznal a vyberal konkrétne možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu svojho životného prostredia;
- podieľal sa aktívne na zveľadovaní životného prostredia školy a jej okolia;
- správal sa šetrne k prírodným zdrojom, uskromnil sa v spotrebe, ktorá zaťažuje životné prostredie.

Environmentálna výchova sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi:

slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, vlastiveda , prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- zber papiera, plastových vrchnákov, zubných kefiek Curaprox,
- didaktické hry,
- týždeň globálneho vzdelávania,
- tvorba enviro projektov, plagátov, prezentácií, využívanie edukačných serverov s tematikou ENV,
- triedenie odpadu,
- čistenie okolia školy, lesoparku,
- starostlivosť o kvety na chodbách a v triedach,
- výroba a osadenie krmidiel,
- finančná zbierka na adopciu zvieratka v ZOO Kavečany,
- realizácia ŠvP,
- výtvarné a priestorové spracovanie odpadového materiálu,
- návštevy divadelných, filmových predstavení, výchovných koncertov so zameraním na ENV,
- šetrenie vodou a elektrickou energiou.

4.2.1.3 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí. Stali sa integrálnou súčasťou ich života, pričom si neuvedomujú dostatočne ich vplyv. Hlavným cieľom **Mediálnej výchovy** je položiť základy mediálnej gramotnosti žiakov a postupne zvyšovať úroveň schopností kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Mediálna výchova dáva žiakom príležitosť a priestor na základnú orientáciu v mediálnom svete, osvojenie si stratégií zaobchádzania s rôznymi druhmi médií, ako aj osvojenie si kritického a bezpečného prístupu pri ich využívaní na veku primeranej úrovni. Dôležitou úlohou mediálnej výchovy na 1. stupni je vychádzať z bezprostredných skúseností žiakov s médiami a vytvoriť pre žiakov príležitosti na ich spracovanie.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;

- osvojil zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov;
- nadobudol základy zručností potrebných na využívanie médií.

Mediálna výchova sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi:

slovenský jazyk a literatúra, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, informatika

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- práca s internetom,
- rozhovory o nástrahách práce s internetom, projekty,
- využívanie webových stránok – ovce.sk, zodpovedne.sk, bezpečenainternete.sk, edeti.sk,
- médiá a ich dopad na človeka – projekty, rozhovory, kvízy,
- práca s filmovým a obrazovým materiálom z internetu, práca s časopisom, knihou,
- prevencia kyberšikanovania – výchovný koncert, rozhlasová relácia, vzdelávacie programy,
- návšteva divadelného predstavenia v ANJ,
- návšteva kina, operetného predstavenia,
- vedomostná súťaž „Všetkovedko“ (demotesty).

4.1.2.4 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a dokážu s ich príslušníkmi konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii **Multikultúrnej výchovy** sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich a akceptovať, ako aj rešpektovať ľudské práva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznával rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí.

Multikultúrna výchova sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi:

slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- rozhlasové relácie a rozhovory pri príležitosti dňa: „Boj proti neznášanlivosti a rasizmu“,
- projektové práce, dotazníky a kvízy na tému medziludských vzťahov,
- Medzinárodný deň detí,
- Svetový deň výživy – ochutnávka zahraničnej kuchyne,
- tvorba projektov, plagátov na spoznávanie iných krajín, práca s mapou,
- „Halloween“- oslava sviatku,
- návšteva divadelného predstavenia v ANJ,
- realizácia súťaží „English Star“, „Spelling Bee“,
- Medzinárodný maratón mieru – účasť žiakov.

4.1.2.5 Regionálna výchova a ľudová kultúra

Prierezová téma **Regionálna výchova a ľudová kultúra** úzko súvisí s prierezovou témou **Multikultúrna výchova**, ale vo svojom obsahu sa ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva prispieva k formovaniu kultúrnej identity a postupnému rozvíjaniu historického vedomia žiakov. Regionálna výchova a ľudová kultúra má potenciál byť súčasťou obsahu všetkých povinných predmetov, najmä prvouky, prírodovedy, vlastivedy, slovenského jazyka a literatúry, výtvarnej výchovy, hudobnej výchovy a etickej výchovy, alebo sa môže realizovať prostredníctvom voliteľného vyučovacieho predmetu⁷. Vhodnými formami sú tiež projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Vlastná realizácia prierezovej témy si vyžaduje zmeny aj v procesualnej zložke výchovy a vzdelávania – vo vyučovacích metódach a organizačných formách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozširoval a rozvíjal svoje znalosti o historických, kultúrnych a prírodných hodnotách svojho regiónu;
- vytváral si pozitívny vzťah k svojmu bydlisku, obci, regiónu a krajine;
- rozvíjal svoju národnú a kultúrnu identitu.

Regionálna výchova a ľudová kultúra sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi: slovenský jazyk a literatúra, matematika, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- tvorba projektov, prezentácií o historických, kultúrnych a tradičných hodnotách svojho regiónu,
- návšteva knižníc – poznávanie ľudových povestí a rozprávok,
- návšteva regionálnych múzeí a galérií,

- realizácia a prezentácia ľudových piesní, tancov, hier, zvykov – vianočná besiedka, „Deň matiek“,
- celoslovenská súťaž „Slávik Slovenska“,
- kalendárne zvykoslovie, príslovia, porekadlá,
- ľudový ornament, výšivka, vzor ako výtvarná predloha.

4.1.2.6 Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

Zámerom **Dopravnej výchovy – výchovy k bezpečnosti v cestnej premávke** je pripraviť žiakov na bezpečný pohyb v cestnej premávke – ako chodcov alebo cyklistov. Výučba sa uskutočňuje najmä v rámci predmetov prvouka a vlastiveda, v objekte školy, na detskom dopravnom ihrisku alebo v bezpečných priestoroch v okolí školy.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- pochopil funkcie dopravy ako riadeného systému vymedzeného všeobecne záväznými právnymi predpismi na veku primeranej úrovni;
- osvojil si zásady, nadobudol spôsobilosti a praktické zručnosti bezpečného pohybu v cestnej premávke (chôdza, jazda na bicykli...);
- pochopil význam technického stavu a údržby vozidiel pre bezpečnú jazdu v cestnej premávke a prakticky zvládol základné úlohy údržby bicykla;
- uvedomil si význam technických podmienok dopravy a zariadení ovplyvňujúcich bezpečnosť cestnej premávky.

Dopravná výchova sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi:

slovenský jazyk a literatúra, matematika, anglický jazyk, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, pracovné vyučovanie, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- teoretické vyučovanie a praktický výcvik na Dopravnom ihrisku v Košiciach,
- didaktické hry,
- besedami s príslušníkmi PZ SR, ktoré sú zamerané na bezpečnosť v cestnej premávke s poukazaním na riziká pri nedodržiavaní pravidiel pre deti,
- ukážkami poskytovania prvej pomoci pri dopravnej nehode za účasti študentov zdravotných škôl, resp. v spolupráci so Slovenským Červeným krížom,
- výtvarné spracovanie dopravných tém (dopr. značky, prostriedky, cesta do školy, dodržiavanie dopr. predpisov..),
- tvorba projektov, prezentácií,
- týždeň globálneho vzdelávania.

4.1.2.7 Ochrana života a zdravia

Zámerom prierezovej témy **Ochrana života a zdravia** je viesť žiakov k ochrane svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovania pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Na veku primeranej úrovni integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídateľných situáciách. Na 1. stupni sa realizuje prostredníctvom vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, prvouka, prírodoveda, vlastiveda, výtvarná výchova, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – **didaktických hier**. Didaktické hry, ktoré sa uskutočňujú v každom ročníku 1. stupňa raz ročne v trvaní 4 hodín, slúžia na praktické osvojenie si učiva.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel vhodne zareagovať v prípade potreby poskytnutia prvej pomoci;
- osvojil si základné činnosti súvisiace s pohybom a pobytom v prírode;
- rozvíjal svoju telesnú zdatnosť a pohybovú výkonnosť v prírodných podmienkach.

Ochrana života a zdravia sa ako prierezová téma na 1. stupni prelína predmetmi:

slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, vlastiveda, prírodoveda, prvouka, etická výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova, informatika.

Prierezová tematika sa realizuje prostredníctvom uvedených aktivít:

- výstavy a rozhlasové relácie „Svetový deň výživy“, „Svetový deň boja proti AIDS“,
- didaktické hry realizované jedenkrát ročne v trvaní štyroch hodín s obsahom – riešenie mimoriadnych situácií, zdravotná príprava, pohyb a pobyt v prírode,
- diskusia, beseda so zubným lekárom,
- projekty – staráme sa o svoje zdravie, prevencia proti chorobám.

4.2.2. Prierezové témy- nižšie stredné vzdelanie

V rámci nižšieho stredného vzdelávania majú prierezový charakter tieto témy: **Osobnostný a sociálny rozvoj, Výchova k manželstvu a rodičovstvu, Environmentálna výchova, Mediálna výchova, Multikultúrna výchova, Ochrana života a zdravia.**

4.2.2.1 Osobnostný a sociálny rozvoj

Prierezová téma **Osobnostný a sociálny rozvoj** sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmýšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce;
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, dejepis, matematika, informatika, geografia, fyzika, chémia, tvorba životného prostredia, biológia, občianska náuka, náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka, technika, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- besedy s odborníkom s CPPPaP,
- rozhovory a diskusie, workshopy ,
- projekty,
- multimedialna prezentácie,
- didaktické hry a aktivity,
- alternatívne vyučovacie hodiny,
- súťaže,
- dramatizácia,
- pantomíma,
- rolová hra,
- práca s učebnicou,
- práca so zbierkou úloh,
- práca so slovníkmi a jazykovými príručkami,
- reproduktívna metóda,

- účasť na matematických súťažiach, rozcvičkách,
- športové hry, atletika, gymnastika,
- lyžiarsky výcvik,
- výchova k štýlu obliekania sa,
- spolupráca v kolektíve,
- monológ, dialóg,
- práca so slovníkmi a jazykovými príručkami,
- didaktické hry,
- brainstorming,
- akrostich,
- metóda otázok a odpovedí.

4.2.2.2 Výchova k manželstvu a rodičovstvu

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, dejepis, matematika, informatika, geografia, fyzika, chémia, tvorba životného prostredia, biológia, občianska náuka, náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka, technika, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.

Spôsob realizácie prierezovej témy :

- besedy s odborníkom – pediater, policajt,
- multimediálne spracovanie danej témy – prezentácia, video,
- výtvarné spracovanie danej témy,

- rozhovor, beseda v triede, na triednickej hodine,
- využívanie edukačných serverov s tematikou VMR
- tvorba rodinného rozpočtu,
- príprava programu ku Dňu Matiek,
- vytvorenie darčeka k nejakej príležitosti,
- písomné metódy, tvorivé písanie.

4.2.2.3 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova umožňuje žiakom získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, dejepis, matematika, informatika, geografia, fyzika, chémia, tvorba životného prostredia, biológia, občianska náuka, náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka, technika, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- v diskusiách, rozhovoroch, projektových prácach žiakov o globálnych ekologických problémoch vlastnej krajiny, regiónu, ale aj celého sveta,
- beseda s odborníkmi – poľovníci, včelári, lesoochranári,
- beseda so žiakmi,
- účelové cvičenia,
- projektové spracovanie témy,
- vychádzka,
- exkurzia – prírodovedné múzeum, arborétum,
- výlet s tematikou objavovania rozmanitosti a krás prírody,

- lyžiarsky výcvik,
- multimediálne spracovanie environmentálnej témy – vytvorenie prezentácie,
- výtvarné a priestorové spracovanie s využitím odpadového materiálu,
- výroba herbára – informatika,
- recyklácia elektrospotrebičov, mobilov, výpočtovej techniky,
- didaktické hry a hravé environmentálne aktivity ,
- riešenie slovných úloh z matematiky s danou tematikou v rámci voliteľných hodín,
- vyučovanie v prírode – v parku, v areáli školy,
- využívanie edukačných serverov s tematikou ENV,
- environmentálny audit školy,
- monitoring a hodnotenie,
- pro - environmentálna výučba,
- informovanie a spolupráca.

4.2.2.4 Mediálna výchova

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplyva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl. Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval
- zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, dejepis, matematika, informatika, geografia, fyzika, chémia, tvorba životného prostredia, biológia, občianska náuka, náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka, technika, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- akcia školy – Noc v škole
- beseda s mediálne známou osobou,
- rozhovor, diskusia,
- návšteva divadla, kina,
- vytvorenie multimediálnej prezentácie,
- vytváranie článkov do školského časopisu
- výtvarné spracovanie – plagát,
- tvorba videa.
- videofilm historických osobností
- tvorivé písanie – článok v školskom časopise,
- článok na webovej stránke školy resp. školský časopis,
- návrh na využitie reklamy,
- vytvorenie loga firmy,
- navrhovanie vlastného výrobku pomocou grafických programov,
- zasielanie sms správ, vizitiek, emailov.

4.2.2.5 Multikultúrna výchova

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať. Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať medzikultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva.

S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;

- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, dejepis, matematika, informatika, geografia, fyzika, chémia, tvorba životného prostredia, biológia, občianska náuka, náboženská výchova, etická výchova, občianska náuka, technika, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova.

Spôsob realizácie prierezovej témy:

- besedy s odborníkom,
- rozhovory na triednických hodinách,
- projektové spracovanie,
- multimediálne prezentácie,
- výtvarné spracovanie témy,
- brainstorming,
- článok na webovej stránke školy resp. školský časopis
- plánovanie profesie a možnosti potrebného vzdelávania sa i v zahraničí
- prezentácii jednotlivých oblastí, štátov(kultúra národa, jedlo, hudba, zvyky...),
- práca so zahraničnými stránkami na Internete,
- oboznamovanie sa s históriou matematiky, objavmi,
- ilustrácia rozprávky,
- kreslenie hudby,
- prezentácia štátov.

4.2.2.6 Ochrana života a zdravia

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem vyučovania – účelových cvičení. **Účelové cvičenia** sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar.

Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. **Ochrana života a zdravia** integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Súčasť učebných osnov predmetov na 2.stupni: slovenský jazyk a literatúra, biológia, fyzika, etická a náboženská výchova, výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná a športová výchova. Praktickú časť tvoria účelové cvičenia.

Témy OŽŽ:

1. Riešenie mimoriadnych situácií - civilná ochrana .
2. Zdravotná príprava .
3. Pohyb a pobyt v prírode .

Realizujeme aj vzdelávanie žiakov s tematikou:

Dopravnej výchovy a Výchovy k bezpečnému správaniu.

Cieľová skupina:

5. -9. ročník

Spôsob realizácie:

Realizujeme v prírode 2 krát do roka po 5 hodín spravidla na jeseň a jar. Pred realizáciou OŽŽ vykonáme deň prípravy z teoretickej časti učiva v rozsahu 5 hodín v triedach podľa náročnosti obsahu a organizácie plánovaného OŽŽ.

5. Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania.

Na ich základe škola vo svojom školskom vzdelávacom programe vypracovala učebné osnovy, ktoré vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu školy.

Rozdelenie štandardov do ročníkov v štátnom vzdelávacom programe má charakter odporúčania, škola si ich do ročníkov rozdelila tak, aby ich rozsah odpovedal časovej dotácii podľa učebného plánu školy.

Škola pri tvorbe učebných osnov dodržiava zásadu veku primeranosti a zásadu logickej nadväznosti obsahu vzdelávania. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy.

Tieto požiadavky sú formulované ako kompetencie, ktorých súčasťou sú vedomosti, spôsobilosti, zručnosti, postoje a hodnoty v kontexte vymedzeného obsahu vzdelávania. Obsahujú štruktúru učebných cieľov, výkonové požiadavky a vymedzený rámcový učebný obsah. Vzdelávacie štandardy je nevyhnutné chápať ako základné východisko k mnohostranne chápanej výučbe, preto výučbu nemožno redukovať len na ich mechanické plnenie. Predstavujú dôležitý podklad na realizáciu osobného plánovania, tvorby špecifickej stratégie a taktiky na výučbu jednotlivých predmetov, pričom je nevyhnutná kognitívna pestrosť a vytváranie panorámy myšlienkových možností žiakov. Z hľadiska vymedzeného učebného obsahu je kľúčovým prvkom uvedenie si pojmov, vzťahov medzi nimi. Následne je žiaduce tieto pojmy a vzťahy medzi nimi spolu s funkčnými faktami názorne zobrazovať do pamäťových myšlienkových máp, ktoré sa potom stávajú základným prostriedkom efektívnejšieho upevňovania a systematizácie nadobudnutých kompetencií žiakov.

Stanovené štandardy si učitelia môžu viac špecifikovať s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti svojich žiakov. Vzdelávacie štandardy treba chápať v tom zmysle, že žiak nemá byť pasívnym aktérom výučby a konzumentom hotových poznatkov, ktoré si má len zapamätať a následne zreprodukovať, ale aj vytvárať ich v aktívnej činnosti.

6. Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) stanovuje časové dotácie vyučovacích predmetov v ŠVP podľa ročníkov. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledujúcimi spôsobmi: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP alebo vytvorí nový vyučovací predmet, kurz a pod., ktorému prideli časovú dotáciu. Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov.

6.1. Školský učebný plán

Školský učebný plán											
Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spo lu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	9	8+1	7+1	7+1	5	5	4+1	5	5	59
	prvý cudzí jazyk	2	2	3	3	3	3	3	3	3	25
	druhý cudzí jazyk						2	2	2	2	8
											92
Človek a príroda	prvouka	1	2								3
	prírodoveda			1	2						3
	fyzika						2	1	2	1+1	6
	chémia							2	2	1+1	6
	biológia					2	1	2	1	1	7
	tvorba životného prostredia					1					1
											26
Človek a spoločnosť	vlastiveda			1	2						3
	dejepis					1	1	1	1	2	7
	geografia					2	1+1	1	1	1+1	8
	občianska náuka						1	1	1	1	4
	regionálna výchova					1					1
											23
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
											9
Matematika a práca s informáciami	matematika	4	4	4+1	4	4+1	4+1	4+1	4+1	5	42
	informatika			1	1	1	1	1	1		6
											48
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie			1	1						2
	technika					1	1	1	1	1	5
											7
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	2	2	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1		8
											19
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
											18
Spoľu : povinná časť + voliteľné hodiny		22	23	25	26	27	29	30	30	30	242

Poznámky k školskému učebnému plánu:

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle zákona 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č.223/2022 o základnej škole. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda je možné deliť žiakov podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok základnej školy, podľa charakteru činnosti žiakov a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany práce; počet žiakov v jednej skupine sa môže zvýšiť najviac o troch žiakov.
2. Na vyučovanie predmetu náboženská výchova alebo etická výchova sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny s najvyšším počtom žiakov 20. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, do skupín sa spájajú aj žiaci rozličných ročníkov. Je možné ponechať aj nižší počet žiakov na predmete NBV, respektíve ETV z dôvodu medziročného presunu žiakov, ak to organizačné možnosti dovoľia. Vybraný predmet žiak navštevuje bez zmeny počas celého šk. roka.
3. V primárnom vzdelávaní od 1. ročníka škola ako prvý cudzí jazyk vyučuje anglický jazyk.
4. Na nižšom strednom vzdelávaní sa ako prvý cudzí jazyk vyučuje od 5. ročníka anglický jazyk. Druhý cudzí jazyk sa vyučuje od 6.ročníka, žiak si vyberá z ponuky cudzích jazykov: nemecký jazyk, španielsky jazyk, ruský jazyk.
5. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk sa spájajú žiaci rôznych tried toho istého ročníka a vytvárajú sa skupiny podľa podmienok školy. Voliteľný 2. cudzí jazyk sa vyučuje v skupine, ktorá má minimálne 9 žiakov – pri vytváraní skupiny v 6. ročníku. Pri zlučovaní tried a pri odchode žiakov na inú školu, je možné pokračovať vo výučbe 2. cudzieho jazyka v skupine s nižším počtom žiakov (8 a menej žiakov).
6. Na vyučovanie predmetu cudzí jazyk možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
7. Na vyučovanie predmetu informatika možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
8. Na vyučovanie predmetu technika možno spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac 17 žiakov.
9. Na vyučovanie predmetu chémia v 7. ročníku, vzhľadom na charakter predmetu, ktorý si vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov, sa trieda delí na skupiny, ak je počet žiakov v triede väčší ako 23 žiakov.
10. Na vyučovanie predmetu chémia v 8. a 9. ročníku, vzhľadom na charakter predmetu, ktorý si vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov, sa trieda delí na skupiny.
11. Telesná a športová výchova sa v prvom ročníku až štvrtom ročníku vyučuje pre chlapcov a dievčatá spoločne. Triedy na druhom stupni školy sa delia alebo spájajú na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je 25. Ak počet žiakov v skupine klesne pod 12 žiakov, do skupín sa spájajú aj žiaci rozličných ročníkov.
12. Všetky vyučovacie hodiny trvajú 45 minút.
13. Počet vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch a predmetoch určuje učebný plán školského vzdelávacieho programu.

14. V prvom ročníku sa vyučuje najviac trikrát v týždni v jednom slede päť vyučovacích hodín, v druhom ročníku v jednom slede päť vyučovacích hodín, v treťom a vo štvrtom ročníku v jednom slede najviac dvakrát v týždni šesť vyučovacích hodín.

15. V piatom ročníku až deviatom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac šesť vyučovacích hodín. Žiaci piateho ročníka a šiesteho ročníka môžu mať v jednom dni v týždni najviac sedem vyučovacích hodín, žiaci siedmeho ročníka až deviateho ročníka môžu mať iba v jednom dni v týždni najviac osem vyučovacích hodín.

16. Integrovaní žiaci v školskej integrácii sa vzdelávajú podľa rámcového učebného plánu školy a podľa individuálneho vzdelávacieho programu s prihliadnutím na ich výchovnovzdelávacie potreby. Obsah ich vzdelávania vychádza zo vzdelávacích programov žiakov:

- s vývinovými poruchami učenia- v rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora je obsah predmetu rozvíjanie špecifických funkcií(RŠF) napĺňaný v rámci intervencií školského špeciálneho pedagóga. Predmet individuálna logopedická intervencia(ILI) nie je možné rozvíjať v podmienkach školy.
- s narušenou komunikačnou schopnosťou- Predmet individuálna logopedická intervencia(ILI) nie je možné rozvíjať v podmienkach školy.
- s poruchou aktivity a pozornosti- v rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora je obsah predmetu terapeuticko- korekčné cvičenia(TKC) napĺňaný v rámci intervencií školského špeciálneho pedagóga.
- s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami(bez mentálneho postihnutia)- v rámci vzdelávacej oblasti špeciálnopedagogická podpora je obsah predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností(RVA) napĺňaný v rámci intervencií školského špeciálneho pedagóga.
- s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie- variant A

Využitie disponibilných hodín v ŠKVP:

1. ročník	2 hodiny – Anglický jazyk – nový predmet
2. ročník	2 hodiny – Anglický jazyk – nový predmet 1 hodina – Slovenský jazyk a literatúra
3. ročník	1 hodina – Slovenský jazyk a literatúra 1 hodina – Matematika
4.ročník	1 hodina – Slovenský jazyk a literatúra
5.ročník	1 hodina – Regionálna výchova – nový predmet 1 hodina – Tvorba životného prostredia – nový predmet 1 hodina – Matematika
6.ročník	2 hodiny – Druhý cudzí jazyk – nový predmet 1 hodina – Geografia 1 hodina – Matematika
7.ročník	2 hodiny – Druhý cudzí jazyk

	1 hodina – Slovenský jazyk a literatúra
	1 hodina – Matematika
8.ročník	2 hodina – Druhý cudzí jazyk
	1 hodina – Matematika
9.ročník	2 hodiny – Druhý cudzí jazyk
	1 hodina – Chémia
	1 hodina – Fyzika
	1 hodina – Geografia

6.2 Učebné osnovy

Učebné osnovy nových predmetov pre ISCED 1 a ISCED 2 sú vypracované samostatne a tvoria neoddeliteľnú časť tohto Školského vzdelávacieho programu.

Nové predmety:

1. ročník	2 hodiny – Anglický jazyk
2. ročník	2 hodiny – Anglický jazyk
5. ročník	1 hodina – Regionálna výchova
	1 hodina – Tvorba životného prostredia
6.ročník	2 hodiny – Druhý cudzí jazyk

Učebné osnovy pre primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmet	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a komunikácia	<p>1.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.</p> <p>2.ročník – Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. /osvojovanie a mechanizovanie návykov správneho písanie, zvládnutie základov pravopisnej a výslovnostnej normy, zdokonaľovanie techniky čítania a čítania s porozumením, rozvoj komunikačných zručností.</p> <p>3. ročník – Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu, ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. Osvojovanie si základných pravopisných pravidiel, zdokonaľovanie techniky čítania a čítania s porozumením, rozvoj komunikačných zručností/</p>

		4.ročník - Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. /zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave, zdokonaľovanie spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce a samostatne tvoriť písomné texty, čítanie s porozumením a komplexné využívanie komunikačných zručností, rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch./
	Anglický jazyk	1. a 2. ročník – Nový predmet – vlastné učebné osnovy. 3. a 4. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	1., 2. a 4. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. 3. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Časová dotácia je navýšená o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá sa použije na zmenu kvality výkonu vo vybraných oblastiach. /násobenie a delenie v obore násobilky, sčítanie prirodzených čísel v obore do 1000/ TPU v 3. ročníku je posilnené o 13 vyučovacích hodín .
	Informatika	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Prvouka	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Prírodoveda	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a spoločnosť	Vlastiveda	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a hodnoty	Etická výchova / náboženská výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a svet práce	Pracovné vyučovania	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výtvarná výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.

Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
-----------------	----------------------------	---

Učebné osnovy pre nižšie stredné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmet	
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a komunikácia	5.,6.,8.,9. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. 7.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá je využívaná v týchto tematických celkoch na precvičovanie a upevňovanie učiva: číslovky, spojky, vedľajší vetný člen – predmet, určovací sklad, detský hrdina v literatúre.
	Anglický jazyk	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Druhý cudzí jazyk	6. ročník - Nový predmet – vlastné učebné osnovy 7.,8.,9. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Matematika a práca s informáciami	Matematika	5.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch. 6.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch. 7.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch a rozšírenie učiva z tematického celku Rovnobežník. 8.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch. 9.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.

	Informatika	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Človek a príroda	Chémia	7.,8. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. 9.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v oblasti chemických výpočtov
	Biológia	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Fyzika	6.,7.,8. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. 9.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v tematickom celku: Magnetické a elektrické vlastnosti látok, elektrický prúd.
	Tvorba životného prostredia	Nový predmet – vlastné učebné osnovy.
Človek a spoločnosť	Dejepis	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Geografia	5.,7.,8. ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. 6.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná upevňovaniu a precvičovaniu učiva v jednotlivých tematických celkoch Afrika a Ázia – PL práca so zdrojmi. 9.ročník Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP. Posilnenie časovej dotácie o 1 vyučovaciu hodinu , ktorá bude venovaná práci so zdrojmi, zaujímavostiam Austrálie, Ameriky – prezentácie žiackych prác a globálnym ekologickým problémom sveta.
	Občianska náuka	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Regionálna výchova	Nový predmet – vlastné učebné osnovy.
Človek a hodnoty	Etická výchova / Náboženská výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.

Človek a svet práce	Technika	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výtvarná výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
	Výchova umením	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	Učebné osnovy sú totožné s konsolidovaným vzdelávacím štandardom ŠVP.

6.3 Hodnotenie žiakov

V šk. roku 2022/2023 bola schválená klasifikácia známku ako forma hodnotenia v **1. – 9. ročníku ZŠ** vo všetkých predmetoch, **s výnimkou** náboženskej a etickej výchovy, rozvíjania špecifických funkcií. Tieto predmety sa nehodnotia známku, na vysvedčení a v katalógovom liste uvádzame :

aktívne absolvoval/absolvoval/neabsolvoval.

6.3.1.Primárne vzdelávanie

1.- 4. ročník:

a/ klasifikácia známku

- Slovenský jazyk a literatúra
- Matematika
- Anglický jazyk
- Prvouka
- Prírodoveda
- Vlastiveda
- Výtvarná /Hudobná/ Telesná a športová výchova
- Informatika
- Pracovné vyučovanie

b/ predmety hodnotené v znení aktívne absolvoval/a – absolvoval/a -neabsolvoval/a:

- Náboženská/Etická výchova
- Rozvíjanie špecifických funkcií/4. ročník/
- Slovenský jazyk a literatúra/ žiaci pochádzajúci z UA/

Kritéria hodnotenia pre jednotlivé predmety boli schválené na pedagogickej rade.

6.3.2. Nižšie stredné vzdelávanie

5.-9.ročník:

a/ predmety hodnotené známkou

- Slovenský jazyk a literatúra
- Matematika
- Fyzika
- Dejepis
- Regionálna výchova
- Geografia
- Chémia
- Tvorba životného prostredia
- Anglický/Nemecký/Španielsky/Ruský jazyk
- Občianska náuka
- Biológia
- Technika
- Informatika
- Výtvarná /Hudobná/ Telesná a športová výchova

b/ predmety hodnotené v znení aktívne absolvoval/a – absolvoval/a - neabsolvoval/a:

- Náboženská/Etická výchova
- Rozvíjanie špecifických funkcií/ 8. ročník/
- Slovenský jazyk a literatúra/ žiaci pochádzajúci z UA/

Kritéria hodnotenia pre jednotlivé predmety boli schválené na pedagogickej rade.

7. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania.

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka sa realizuje s cieľom zabezpečiť rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj jeho schopností a osobností a s cieľom dosiahnuť primeraný stupeň vzdelania a jeho primerané začlenenie do spoločnosti.

Na podporu výchovy a vzdelávania žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami škola zabezpečí najmä:

- a) včasnú pedagogickú diagnostiku a v nadväznosti na jej závery v spolupráci s príslušným zariadením poradenstva a prevencie odbornú diagnostiku (špeciálnopedagogickú, liečebno-pedagogickú, sociálno-pedagogickú, logopedickú, psychologickú, medicínsku) diagnostiku, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ak je potrebné), individuálnu a skupinovú prácu, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úpravu vzdelávacích cieľov a obsahu, uplatňovanie rozličných foriem hodnotenia, aplikáciu špecifických a alternatívnych foriem komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie, spoluprácu s rodičmi a ďalšie, v závislosti od individuálnej potreby konkrétneho žiaka;
- b) materiálne vybavenie, ktoré zahŕňa špeciálne edukačné publikácie, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, digitálne technológie, úpravu prostredia, prípadne špeciálne miestnosti a učebne;
- c) odborný prístup pedagogických a odborných zamestnancov, školského podporného tímu a zariadení poradenstva a prevencie, podporu pedagogického asistenta;
- d) akceptujúce školské prostredie a programy v triedach a školách, ktoré sú zamerané na formovanie pozitívnych postojov k ľuďom s odlišnosťou a znevýhodnením;
- e) odbornú prípravu pedagogických a odborných zamestnancov;
- f) finančné zdroje na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami(ďalej len ŠVVP) je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. ŠVVP sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

ŠVVP je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. ŠVVP vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Na našej škole sa vzdelávajú žiaci so ŠVVP:

1. Žiaci so zdravotným znevýhodnením(ZZ):
 - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami)
 - žiaci s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia), žiaci s poruchou správania
2. Žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia

7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Základná škola, ktorá vzdeláva žiakov so zdravotným znevýhodnením spolu s ostatnými žiakmi školy, vytvára podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a v spolupráci so školským podporným tímom. Škola zabezpečí najmä:

- odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky zodpovedajúce individuálnym potrebám žiaka so zdravotným znevýhodnením a tiež systematickú spoluprácu školy so zariadením poradenstva a prevencie alebo špeciálnou školou;
- vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý upravuje jednotlivé časti školského vzdelávacieho programu podľa špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, najmä obsah, metódy, formy alebo spôsoby hodnotenia a spoluprácu so zákonným zástupcom a pedagogickými a/alebo odbornými zamestnancami;
- uplatňovanie špecifických foriem komunikácie (slovenský posunkový jazyk, Braillovo písmo), alternatívnej a augmentatívnej komunikácie, prípadne iných jazykov a prostriedkov komunikácie;
- využívanie rôznych odporúčaných foriem špecifickej pedagogickej a odbornej podpory a intervencie, ktoré podľa individuálnych potrieb žiaka môžu (ale nemusia) zahŕňať aj využívanie disponibilných hodín na výučbu špecifických vyučovacích predmetov, a/alebo na individuálne alebo skupinové vyučovanie v predmetoch, v ktorých sa žiak vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu;
- vyučovanie za pomoci ďalšieho pedagogického alebo odborného zamestnanca, individuálne alebo v skupinách na vyučovaní, prednostne v triede spolu s ostatnými žiakmi alebo mimo triedy, pričom obsah, formy a postup vyučovania sa konzultuje s príslušným učiteľom;
- možnosť učiteľom flexibilne prispôbiť rozsah a štruktúru vyučovacej hodiny zohľadňujúc momentálny psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom ich zdravotného znevýhodnenia;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú žiakovi so zdravotným znevýhodnením, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracováva v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu nie je potrebné doslovne postupovať podľa vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, keďže rozmanitosť potrieb a charakteristík žiakov s jedným druhom zdravotného znevýhodnenia je veľmi veľká. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka.

V špeciálnych triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a v školách pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (špeciálnych školách) sa žiaci vzdelávajú podľa vzdelávacích programov pre žiakov podľa druhu zdravotného znevýhodnenia:

Ak vzdelávací program pre žiakov so zdravotným znevýhodnením nezodpovedá charakteru konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu. Individuálny vzdelávací program zohľadňuje maximálny vzdelávací potenciál konkrétneho žiaka.

Škola zároveň poskytuje špecifickú podporu aj žiakom, ktorí podľa § 2 i) majú **špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby**, ktoré naplňajú formou školskej integrácie. Tá sa realizuje:

- v podmienkach **všeobecnej podpory** s využitím všeobecných podporných mechanizmov školského vzdelávacieho programu, keď učitelia vytvárajú v triedach takú atmosféru spolupráce, slobody a zodpovednosti, podpory a diferencovaného prístupu v hodnotení a metódach, že žiak dokáže účinne napredovať bez ďalších úprav,
- v rámci vytvárania **Individuálneho vzdelávacieho programu** podľa § 7a) školského zákona, pričom sa realizuje *úpravou podmienok, obsahov, foriem, metód a prístupov vo výchove a vzdelávaní, uplatnenie ktorých je nevyhnutné na rozvoj schopností alebo osobnosti žiaka, aby dosiahol primeraný stupeň vzdelania a začlenenie do spoločnosti.*
- spolupracuje s ďalšími subjektami a sieťuje sa s CPP, políciou, sociálnou kuratelou, lekármi a ďalšími organizáciami pre komplexnejšiu podporu všetkých detí.

Individuálny vzdelávací program dopĺňa a upravuje tento školský vzdelávací program a zahŕňa:

- vyšetrenie v centre poradenstva a prevencie (zväčša na odporúčanie ŠPT a triedneho učiteľa) a stanovenie ŠVVP a následných odporúčaní úprav,
- vypracovanie formálneho dokumentu v súčinnosti s triednym učiteľom a súhlasom rodiča.
- Úzku spoluprácu a spoločné konziliárne stretnutia podľa potreby rodiča, žiaka, učiteľa, prípadne asistenta, ak pôsobí v triede a člena ŠPT v prepojení na odporúčania centra poradenstva a prevencie.
- Žiak má možnosť využiť aj dodatočnú psychologickú, sociálno-pedagogickú i špeciálno-pedagogickú starostlivosť v priestoroch školy v pravidelných intervaloch alebo podľa dohody individuálne alebo skupinovo.
- Zabezpečenie alebo odporúčanie špeciálnych pomôcok, učebných textov a i. počas vyučovania.
- Úpravy rozvrhu, čiastočné a dočasné oslobodenie od dochádzania do školy, úprava a zmena systému hodnotenia alebo nehodnotenie v predmetoch.

Špecifiká hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov je poskytnúť žiakovi a jeho zákonným zástupcom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Cieľom je zhodnotiť využívanie vedomostí pri rozvíjaní zručností a spôsobilostí. Pri hodnotení a klasifikácii vzdelávacích výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami sa riadime odporúčaniami odborných zamestnancov školského zariadenia poradenstva a prevencie, prípadne i iných odborníkov.

Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vychádzame z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy – § 55 ods. 4 Zákona č. 245/2008 Z.z. , príloha č. 2 k uvedenému MP. Žiak s mentálnym postihnutím je hodnotený podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím - primárne vzdelávanie.**

Riadime sa týmito **zásadami hodnotenia**:

- nerozdeľovať žiakov na úspešných a neúspešných,
- neporovnávať výsledky žiakov s inými žiakmi,
- hodnotiť žiaka vo vzťahu k jeho predchádzajúcim výsledkom a k jeho schopnostiam,
- hodnotenie žiaka využívať ako pozitívny nástroj motivácie (hodnotiť predovšetkým čo zvládol a pomôcť v tom, v čom má nedostatky),
- zohľadňovať možný vplyv zdravotného znevýhodnenia na školský výkon,
- aspoň 2-krát do roka vyhodnotiť slovnou úroveň vedomostí, zručností a spôsobilosti v predmetoch, ktoré sa neklasifikujú známku,

- štvrtročne písomne na mieste na tom určenom v dokumentácii integrovaného žiaka(komplexné hodnotenie žiaka ako súčasť IVP) a slovné na pedagogickej rade zhodnotiť úroveň vedomostí, zručností a spôsobilosti žiaka a prospech opatrení, ktoré sa vzhľadom na špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka vo výchovno-vzdelávacom procese žiaka prijali.

1. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami učiteľ rešpektuje jeho psychický a fyzický zdravotný stav, druh a závažnosť znevýhodnenia, ktoré má vplyv na úroveň a výsledky práce žiaka v príslušnom predmete.

2. Učiteľ posudzuje učebné výsledky žiaka objektívne a primerane náročne, pričom prihliada aj na jeho vynaložené úsilie, svedomosť, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení povinnej školskej dochádzky. Pri hodnotení učebných výsledkov žiaka kladie dôraz na jeho individuálne schopnosti, ktoré sú základom jeho pracovnej a sociálnej integrácie.

3. Pri hodnotení žiaka s VPU učiteľ taktne posudzuje úroveň jeho vedomostí nielen v porovnaní s rovesníkmi, ale najmä v porovnaní s uplynulým obdobím vzhľadom na predchádzajúce výkony samotného žiaka.

V našej škole sa vzdelávajú a sú integrovaní žiaci s diagnostikovanými:

- vývinovými poruchami učenia,
- narušenou komunikačnou schopnosťou,
- poruchou aktivity a pozornosti,
- autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami (bez MP),
- poruchami správania
- ľahkým mentálnym postihnutím.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa u žiakov s VPU riadime odporúčaniami pre postup učiteľa žiaka s VPU:

- podporujeme všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu,
- povzbudzujeme žiaka a vytvárame príležitosť pre jeho pozitívne hodnotenie,
- stimulujeme rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté,
- vedieme žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšujeme jeho sebadôveru,
- kladieme na žiaka primerané požiadavky a neoslobodzujeme ho od činností, ktoré môže s individuálnom pomocou učiteľa alebo spolužiaka zvládnuť,
- používa efektívne stratégie učenia,
- pri vyučovaní využíva skúsenosti žiaka a nadväzuje na nich,
- nové pojmy vysvetlí a objasní ich v rôznych súvislostiach,
- pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultujeme so školským psychológom a so školským zariadením poradenstva a prevencie,

- pri práci so žiakom používame vhodné pomôcky,
- poskytujeme žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie si učiva,
- pri skúšaní uprednostňujeme formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne i pre konkrétny druh úlohy odporúča školské zariadenie poradenstva a prevencie,
- priebežne si overujeme porozumenie učivu, pri overovaní vedomostí porozumenie úlohe,
- otázky a úlohy zadávame tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne,
- pri hodnotení učebných výsledkov žiaka rešpektujeme druh a závažnosť poruchy učenia, ak má vplyv na úroveň a výsledky žiaka v príslušnom predmete, prihliadame na vynaložené úsilie, individuálne schopnosti, záujmy a na predpoklady jeho ďalšieho vzdelávania po ukončení základnej školy,
- spôsob a možnosti hodnotenia a klasifikácie žiaka konzultujeme so školským psychológom a so školským zariadením poradenstva a prevencie,
- pri hodnotení žiaka posudzujeme úroveň vedomostí najmä v porovnaní s uplynulým obdobím, vzhľadom na vlastné predchádzajúce vedomosti žiaka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese zohľadňujeme špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s VPU, ktoré môžu byť prítomné (napr. znížená sebadôvera, neadekvátne emocionálne reakcie, zvýšená unaviteľnosť, motorická instabilita, znížená miera koncentrácie a pozornosti, nedostatky vo vývine psychomotorických zručností, pomalé tempo zapamätávania a poruchy pamäti, ťažkosti pri niektorých myšlienkových operáciách, nerovnomerné výkony a i.).

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa u žiakov s NKS sa riadime odporúčaniami pre postup učiteľa žiaka s NKS:

- podporujeme všetky snahy žiaka o ústnu i písomnú komunikáciu,
- povzbudzujeme žiaka a vytvárame príležitosť pre jeho pozitívne hodnotenie,
- stimulujeme rozvíjanie tých schopností, ktoré v dôsledku narušenia nie sú dostatočne vyvinuté,
- vedieme žiaka k samostatnosti a pozitívnym prístupom zvyšujeme jeho sebadôveru,
- kladieme na žiaka primerané požiadavky a neoslobodzujeme ho od činností, ktoré môže s individuálnom pomocou učiteľa alebo spolužiaka zvládnuť,
- pri vyučovaní využíva skúsenosti žiaka a nadväzuje na nich,
- nové pojmy vysvetlí a objasní ich v rôznych súvislostiach,
- pracovný postup vo výchovno-vzdelávacom procese konzultujeme so školským psychológom a so školským zariadením poradenstva a prevencie,
- pri práci so žiakom používame vhodné pomôcky,
- poskytujeme žiakovi dostatok možností na precvičovanie a osvojenie si učiva,
- pri skúšaní uprednostňujeme formu, ktorú v aktuálnom čase, prípadne i pre konkrétny druh úlohy odporúča školské zariadenie poradenstva a prevencie,
- priebežne si overujeme porozumenie učivu, pri overovaní vedomostí porozumenie úlohe,

- otázky a úlohy zadávame tak, aby žiak mohol odpovedať jednoznačne,
- pri hodnotení učebných výsledkov žiaka rešpektujeme druh a závažnosť narušenia komunikačnej schopnosti, ak má vplyv na úroveň a výsledky žiaka v príslušnom predmete,
- spôsob a možnosti hodnotenia a klasifikácie žiaka konzultujeme so školským psychológom a so školským zariadením poradenstva a prevencie,
- pri hodnotení žiaka posudzujeme úroveň vedomostí najmä v porovnaní s uplynulým obdobím, vzhľadom na vlastné predchádzajúce vedomosti žiaka.

Vo výchovno-vzdelávacom procese zohľadňujeme špecifiká osobnosti a poznávacích procesov žiaka s NKS, ktoré sa môžu vyskytnúť (napr. znížená sebadôvera, neadekvátne emocionálne reakcie, zvýšená unaviteľnosť, motorická instabilita a i.).

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s poruchou aktivity a pozornosti je reedukácia a korekcia prejavov v učení a správaní, ktoré sú dôsledkom diagnostikovaného zdravotného znevýhodnenia ako aj tréning požadovaných vzorov, foriem správania a následne reedukácia vlastností vo vzťahu k učeniu.

Základom pre špecifický postup pri výchove a vzdelávaní žiaka s poruchou aktivity a pozornosti je vytvorenie pozitívneho vzťahu medzi učiteľom a žiakom.

Iné špecifiká výchovy a vzdelávania žiaka s poruchou aktivity a pozornosti:

- v rámci vyučovania školský psychológ pracuje individuálne so žiakom s cieľom systematickej, intenzívnej korekcie,

- pri vyučovaní žiaka s poruchou aktivity a pozornosti učiteľ zohľadňuje psychický stav, správanie a potreby žiaka, ktoré sú dôsledkom stanovenej diagnózy,

- žiakovi s poruchou aktivity a pozornosti nemožno znížiť známku pri hodnotení učebných výsledkov alebo správania, pokiaľ sú nedostatočné učebné výsledky alebo nevhodné prejavy správania dôsledkom stanovenej diagnózy, k hodnoteniu a klasifikácii správania žiaka s poruchou aktivity a pozornosti zníženou známkou možno pristúpiť len po odbornom posúdení a odporúčení tohto postupu príslušným poradenským zariadením a to na základe takých prejavov správania, ktoré sú závažným porušením školského poriadku, ako napr. neospravedlnené hodiny, fyzické ublíženie iným osobám a pod.,

- pri hodnotení učebných výsledkov a správania a sa kladie dôraz na motivačnú zložku hodnotenia,

- u žiakov so závažnejšími formami poruchy aktivity a pozornosti zabezpečujeme zvýšenie fyzickej bezpečnosti samotného žiaka a jeho spolužiakov.

Cieľom výchovy a vzdelávania **žiakov s poruchami správania** je napomáhať k reedukácii narušeného vývinu vlastností osobnosti vo vzťahu k učeniu, správaniu, práci a narušeného psychosociálneho a emocionálneho vývinu.

Špecifiká vzdelávania (učiteľ zohľadňuje psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom diagnózy, flexibilne pracuje so štruktúrou vyučovacej hodiny, ...) uplatňujeme v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiaka.

Cieľom výchovy a vzdelávania **žiakov s autizmom alebo ďalšími PVP (bez MP) a žiakov s ľahkým mentálnym postihnutím** je rozvíjať kľúčové spôsobilosti ako kombinácie vedomostí, spôsobilostí, skúseností a postojov na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

Špecifiká vzdelávania (učiteľ zohľadňuje psychický stav, správanie a potreby žiakov, ktoré sú dôsledkom diagnózy, flexibilne pracuje so štruktúrou vyučovacej hodiny, ...) uplatňujeme v individuálnom rozsahu a podľa individuálnych potrieb žiaka.

Prijaté opatrenia na zlepšenie výchovno – vzdelávacích výsledkov menej úspešných žiakov v edukácii a na zvyšovanie rovnosti šancí na kvalitné vzdelávanie všetkých žiakov našej školy:

- podporovať záujem učiteľov o využívanie inovatívnych metód a moderných učebných pomôcok na vyučovaní
- zabezpečiť vzdelávanie pedagogických zamestnancov v oblasti riešenia výchovných a vzdelávacích problémov žiakov s cieľom eliminovať vzdelávacie neúspechy žiakov
- spolupracovať so školským psychológom a odbornými pracovníkmi Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Oddelením sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, príp. Policajným zborom pri zabezpečovaní pomoci a poradenstva menej úspešným žiakom
- vytvárať podmienky pre zlepšenie spolupráce pedagogických zamestnancov so zákonnými zástupcami žiakov (stretnutia a komunikácia, účasť na vyučovacích hodinách, komisionálnych skúškach, aktivitách mimo vyučovania)
- zamerať činnosť MZ a PK aj na monitorovanie výsledkov menej úspešných žiakov - vytvoriť inkluzívny tím (vzájomná spolupráca pedagóga, pedagogického asistenta, výchovného poradcu, vychovávateľa, školského psychológa)
- spolupracovať s Centrom voľného času a iným subjektmi pri záujmovej činnosti – vedenie záujmových útvarov zameraných na precvičovanie, opakovanie a prehľbovanie učiva predmetov, v ktorých žiaci dosahujú slabšie výsledky
- podpora pedagogických zamestnancov pri individuálnom prístupe alebo doučovacích aktivitách pre menej úspešných žiakov s ohľadom na podporu jedinečnosti a sebarealizácie žiaka

- umožniť vo vyučovacom procese také formy a metódy motivácie a hodnotenia, ktoré podporia prežívanie úspechu aj menej úspešným žiakov – pochvaly, povzbudenie, vyzdvihnutie aj čiastočných pozitívnych výsledkov
- podpora sociálnych vzťahov v triedach rôznymi aktivitami a okamžitá eliminácia akýchkoľvek prejavov intolerantného správania
- sústavné diagnostické pozorovanie slabšie prospievajúcich žiakov, v prípade potreby rozhovor pedagóga/výchovného poradcu/školského psychológa so žiakom

možnosť absolvovania komisionálnych skúšok v prípade neprospievania žiaka

Možnosti odstraňovania neprospievania žiakov:

- základnou zásadou je presné a objektívne zistenie príčin,
- neprospievanie žiaka treba vidieť ako problém celej jeho osobnosti,
- pri práci s neprospievajúcim žiakom je dôležitý pedagogický optimizmus a akceptácia žiaka,
- pedagóg musí používať vhodné metódy a individuálny prístup k žiakovi, napriek dodržiavaniu tejto zásady, nie je možné každé zaostávanie odstrániť,
- z psychologického hľadiska je dôležité, že nie je potrebné sa vždy len zamerať na prospech. Z hľadiska hodnotenia žiaka treba hodnotiť aj iné stránky osobnosti žiaka, ktoré sú pozitívne a oceniť aj malý pokrok v učení.

Konkrétne opatrenia:

Pre žiakov s nižším intelektom:

- znížiť učebné nároky,
- posilňovať samostatnosť myslenia,
- pri preverovaní vedomostí – predĺžiť čas odpovede,
- oceniť aj malé pokroky v učení,
- slabšie výsledky žiakov v učení nahrádzať ich zapájaním do praktických a záujmových činností.

Pre žiakov s medzerami vo vedomostiach:

- zistiť, ktoré učivo žiak zanedbal, alebo zameškal /choroba/ a pomocou didaktických testov, opakovaním učebnej látky doplniť,
- posúdiť, či žiak látku dobehne sám, alebo potrebuje pomoc,
- navrhnúť postup ako učebnú látku doplniť,
- zabezpečiť doučovanie, doučovať iba podstatné veci,
- doučovanie spolužiakmi treba robiť na základe dobrovoľnosti a pod dohľadom učiteľa.

Pre žiakov s nedostatočnou motiváciou:

- zistiť, ktorých predmetov sa negatívny vzťah týka,
- pokúsiť sa zistiť príčiny demotivácie – či sú v žiakovi, v rodine, v učiteľoch, v náročnosti učiva,
- vytvoriť žiakovi príjemnú klímu, venovať mu pozornosť, poskytnúť v prípade potreby pomoc a vytvárať príležitosti aby žiak mohol zažívať pocit úspechu,

- motiváciu navodzovať aj znižovaním nárokov na memorovanie učiva – poskytnúť žiakom možnosť povedať svoj názor, prejavíť tvorivosť,
- ukázať prepojenie učiva na prax .

Pre žiakov s nedostatkami v učebných návykoch:

- rozvíjať u žiakov vôľu a návyky potrebné pre správne učenie,
- pravidelne kontrolovať domáce úlohy, viesť žiaka k dodržiavaniu noriem a pravidiel,
- učiť žiaka organizovať si čas - vytvoriť si denný a týždenný režim, čas rozvrhnúť na povinnosti, záujem a odpočinok,
- osvojiť si technológiu učenia – naučiť sa štruktúrovať učivo, učiť sa podstatné veci,
- rozvíjať autoreguláciu, rozhodnosť, vytrvalosť – učiť ich, aby si sami zadávali úlohy a následne ich plnenie kontrolovali,
- plnenie úloh je potrebné kontrolovať taktne, ale dôsledne, čím postupne rozvíjame u žiaka sebakontrolu.

Všeobecné opatrenia:

- Spolupráca so zákonným zástupcom menej úspešných žiakov, v dostatočnom časovom predstihu a v celom rozsahu poskytnúť informácie o výchovno-vzdelávacích problémoch žiakov tak, aby rodičia včas stačili účinne zasiahnuť.
- Participácia metodických orgánov na hlbšej analýze výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov a následné stanovenie konkrétnych efektívnych postupov na znižovanie školského neúspechu jednotlivých žiakov.
- Využívanie inovatívnych metód, foriem práce a využívanie moderných učebných pomôcok.
- Systematické rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov v rámci triednických hodín, podľa možností aj na ostatných vyučovacích hodinách, mimovyučovacích a mimoškolských aktivitách.
- Doučovanie v popoludňajších hodinách, stretnutia a komunikácia so zákonnými zástupcami žiakov, ale aj motivácia žiakov k práci v záujmových útvaroch a ich zapájanie do kultúrnych podujatí, čím im umožnili zažiť pocit úspechu.
- Aplikovanie celodenného systému starostlivosti o žiakov 1. stupňa a celodennej výchovnej starostlivosti, ktoré má pozitívny dopad na zabezpečenie zmysluplného trávenia voľného času, pomoc slaboprosievajúcim žiakom pri domácej príprave na vyučovanie.
- Vytváranie funkčného inkluzívneho tímu, zloženého z pedagogických a odborných zamestnancov na zvyšovanie úspešnosti učenia sa žiakov.
- V prípade potreby spolupracovať s odbornými zamestnancami poradenských zariadení a inými inštitúciami.

Prijaté opatrenia na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov a práce s integrovanými žiakmi na našej škole:

- zabezpečiť užšiu spoluprácu školského podporného tímu a širšieho inkluzívneho tímu, ktorý zabezpečuje potrebnú starostlivosť integrovaným žiakom,
- rozvíjať obsah predmetov špeciálno – pedagogickej podpory ŠPP /Rozvíjanie špecifických funkcií, rozvíjanie komunikačnej schopnosti a sociálnych zručností, terapeuticko- korekčné cvičenia/ sú zabezpečené školským špeciálnym pedagógom, a to v rámci vyučovania, špeciálno – pedagogickú podporu pre žiakov s poruchami správania zabezpečí školská psychologička,
- zriadili sme v škole miestnosť pre integrovaných žiakov, ktorá je využívaná na vyučovanie predmetov ŠPP,
- zriadiť v triedach hlavne so žiakmi s ADHD relaxačný kútik,
- pri usádzaní začlenených žiakov sa riadiť odporúčaniami poradenských zariadení, umožniť výber spolusediaceho,
- zlepšiť spoluprácu učiteľov s triednymi učiteľmi začlenených žiakov,
- podrobne sa oboznámiť so správami a IVP integrovaných žiakov,
- podrobne sa oboznámiť s kompenzačnými pomôckami, ktoré žiaci môžu využívať, pomôcť im pri ich príprave,
- zlepšiť spoluprácu triednych učiteľov so školskou psychologičkou,
- upozorniť rodičov, že sú povinní sa v pravidelných intervaloch informovať o výchovno - vzdelávacích výsledkoch svojich detí /dohodnúť formu /.

Školský podporný tím

Na škole pracuje aj **školský podporný tím** (ďalej len „ŠPT“) zložený zo školského špeciálneho pedagóga, školského psychológa a výchovného poradcu- koordinátorom ŠPT. Činnosť tohto tímu sa riadi § 131 školského zákona a § 21n. a § 84a) zákona 138/2019 o pedagogických a odborných zamestnancoch, procesnými, výkonovými a obsahovým štandardami i popísanými úrovňami podpory, predovšetkým však podporné úrovne 1. a 2. stupňa, ale aj metodickými usmerneniami VÚDPaPu (napr. ŠPT, 2022). Tento tím veľmi úzko spolupracuje a je metodicky usmerňovaný centrom poradenstva a prevencie (ďalej len „CPP“). V škole tím úzko spolupracuje s triednymi učiteľmi, predmetovými učiteľmi, vedením školy, vychovávateľmi, rodičmi a žiakmi.

Členovia tímu majú príslušnú kvalifikáciu a špecializované vzdelávania určené na výkon svojich funkcií a poskytujú žiakom, rodičom a učiteľom rozličné podporné služby, riadia sa platnou legislatívou, pracovnou náplňou, školským vzdelávacím programom a metodickým usmerňovaním centra poradenstva a prevencie v našom okrese. Pôsobenie týchto zamestnancov je plne v súlade s cieľmi výchovy a vzdelávania, so školským zákonom a najlepším záujmom dieťaťa. A hoci samotná činnosť tímu nepodlieha špeciálnemu súhlasu rodičov tak ako je to napríklad v rezorte zdravotníctva, predsa jeho činnosť je podporná, partnerská a otvorená s vysokým štandardom etiky a transparentnosti

a informačnou povinnosťou vo vzťahu k rodičom. Držíme sa zásady, že rodič je partner školy a je nielen informovaný, ale aj priamo zapojený do podpory dieťaťa.

Hlavnými oblasťami podpory sú v súlade s § 131 školského zákona prevencia, výchovné a kariérové poradenstvo, rozvoj inkluzívneho vzdelávania, orientačná diagnostika, intervencia a krízová intervencia, reedukácia a metodická podpora a poradenstvo pedagogickým zamestnancom, rodičom alebo žiakom. To môže zahŕňať preventívne programy a aktivity v triedach zamerané na zlepšenie klímy, mediáciu po konflikte alebo ťaživej situácii, podpora učiteľa počas vyučovania, depistáže pri zápisoch alebo v prvých ročníkoch, sociometrie, besedy, diskusie a vzdelávanie pre rodičov a zamestnancov, účasť na rodičovských združeníach a ďalšie. Práca a činnosť týchto zamestnancov je riadnou súčasťou výchovno-vzdelávacej činnosti a naplňania cieľov výchovy a vzdelávania.

Škola na podporu **výchovno-vzdelávacích potrieb** žiakov podľa § 2 h) školského zákona poskytuje podporu všetkým žiakom a to tak, že *zabezpečuje podmienky, organizáciu a realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu spôsobom, ktorý primerane zodpovedá potrebám telesného, psychického a sociálneho vývinu žiakov* v úzkej spolupráci so ŠPT:

- a) poskytuje všetkým žiakom podporu na podpornej úrovni 1. stupňa, ako sú preventívne programy, ranné kruhy, pravidelné elektronické aj osobné konzultácie rodičov s učiteľmi, kariérové poradenstvo,
- b) zostavuje školský poriadok zameraný na spravodlivejšie a ľudskejšie formované pravidlá školského života v súčinnosti so žiakmi a radou školy,
- c) pravidelne sleduje a realizuje skrýning dochádzky, prospechu a správania žiakov cez prístup ŠPT do internetovej žiackej knižky a triednej knihy, prinášanie systémových návrhov pre zlepšenie, špecifické sledovanie rizikových faktorov ako je adaptácia žiakov prvého ročníka ZŠ, prechod na druhý stupeň ZŠ, prestup alebo odchod žiaka, obdobie dospievania,
- d) umožňuje všetkým žiakom prístup k ŠPT a jeho službám, keď to v priebehu celej školskej dochádzky žiak alebo rodič potrebuje pre individuálnu podporu v kríze, životných ťažkostiach alebo na vlastný rozvoj svojho potenciálu,
- e) umožňuje prácu v škole a triedach aj zamestnancom CPP pri preventívnej činnosti, krízovej intervencii, skrýningu i spolupráci na podpore detí a rodičov v úzkej súčinnosti so ŠPT,
- f) informuje rodičov, žiakov a zamestnancov cez webovú stránku školy, nástenky, internetovú žiacku knižku o ďalšej podpornej činnosti.

V rámci projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II, sme obsadili pozície inkluzívneho tímu: 5 pedagogických asistentov, 1 pozíciu školského psychológa a 1 pozíciu školského špeciálneho pedagóga.

7.2. Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je vytvorenie podnetného a podporného prostredia pre efektívne vzdelávanie, aby bol zabezpečený ich rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelaniu.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov zo SZP škola v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania a v spolupráci so školským podporným tímom zabezpečí najmä:

- prispôsobenie metód a foriem vzdelávania podľa individuálneho prístupu tak, aby boli žiaci podporení a motivovaní sa efektívne vzdelávať;
- včasné riešenie ťažkostí vo vzdelávaní, využívanie podpory pedagogického asistenta a iné dostupné možnosti podpory pedagogických a odborných zamestnancov;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie;
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov s ohľadom na ich pokračujúce vzdelávanie, pôsobenie na trhu práce a praktický život;
- prípravu aktivít, v ktorých môžu žiaci prejavíť a uplatniť svoje záujmy, silné stránky a schopnosti;
- podmienky pre komplexný rozvoj osobnosti žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia;
- v prípade odlišného materinského jazyka žiaka škola v obsahu a metódach vyučovania individuálne zohľadní mieru jeho znalosti vyučovacieho jazyka.

Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť, okrem prípadov, ak to vzhľadom na jej podmienky preukázateľne nie je možné.

Vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo aj všetky vyučovacie predmety) v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Individuálny vzdelávací program vypracováva pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Ak má žiak zo SZP zároveň odlišný materinský jazyk a potrebu podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka navštevovanej školy, škola to zohľadní vo vyučovaní a podľa potreby aj v individuálnom vzdelávacom programe daného žiaka.

8.Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Primárne vzdelávanie poskytuje základy všeobecného vzdelania, osvojenie si elementárnej gramotnosti a kompetencií nevyhnutných pre ďalšie vzdelávanie. Formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami. Primárne vzdelávanie – prvý stupeň základnej školy tvorí 1. – 4. ročník základnej školy. Nižšie stredné vzdelávanie – druhý stupeň základnej školy tvorí 5. – 9. ročník.

9. Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa na 1. a 2. stupni základnej školy organizujeme dennou formou. Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- v celom rozsahu vzdelávania zabezpečeného školou pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním, preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu;
- v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so špecifickými výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu alebo ktorí sú žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním;
- v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy, ministra školstva alebo inej oprávnenej osoby
- v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov;
- v rozsahu nevyhnutne potrebnom, najviac však 1 mesiac, z dôvodu havárie v budove školy alebo rekonštrukcie budovy školy.

10. Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v ZŠ Krosnianska 2, Košice je slovenský jazyk, v ktorom je vedená aj školská dokumentácia.

11. Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Deťom cudzincov, ktoré sa vzdelávajú v základných školách s vyučovacím jazykom slovenským sa zabezpečuje na odstránenie jazykovej bariéry jazykový kurz štátneho jazyka. Počas ich adaptačného obdobia v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka sa pri ich hodnotení a klasifikácii odporúča postupovať podľa zákona a metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

Žiaci našej ZŠ pochádzajúci z UA budú klasifikovaní známku vo všetkých predmetoch/ klasifikačnými stupňami /, s výnimkou vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra a predmetov, ktoré sú nehodnotené/ neklasifikované/.

Počas adaptačného procesu žiakov, so statusom odídenec alebo azylantov, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy využívame na všetkých vyučovacích hodinách v najväčšej miere slovné hodnotenie, klasifikáciou je hodnotený len progres takéhoto žiaka, ktorý má motivačný charakter.

Súhrnné hodnotenie: (Podľa § 55 ods. 3 a ods. 4, § 9 až 12 školského zákona)

Vzhľadom na krátky časový úsek adaptácie, jazykovú bariéru, nedoloženie vysvedčení sa pedagogická rada už na predchádzajúcom zasadnutí uzniesla, že žiaci z UA sa nebudú súhrnne hodnotiť v adaptačnom období klasifikáciou, ani slovným hodnotením.

Celkové hodnotenie: (Podľa § 55a školského zákona)

Na základe krátkeho adaptačného obdobia budú žiaci so statusom odídenec alebo

statusom azylant hodnotení podľa <https://www.minedu.sk/data/att/21849.pdf> usmernenia k súhrnnému hodnoteniu žiakov na základnej škole.

Konsolidované znenie ŠkVP bolo vypracované podľa:

- Štátneho vzdelávacieho programu pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod č. 2015-5129/5980:2-10A0 s platnosťou od 1. 9. 2015.
- Dodatku č. 3, ktorým sa menil rámcový učebný plán pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským ako súčasť štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 4. 4. 2019 pod č. 2019/4559:1-A1010 s účinnosťou od 1. 9. 2019 začínajúc 1. až 3. ročníkom.
 - Dodatok č. 6 k Štátnemu vzdelávaciemu programu pre primárne vzdelávanie, ktorými sa menili vzdelávacie štandardy pre vyučovacie predmety vlastiveda a hudobná výchova v základných školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny, schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 26. 5. 2020 pod číslom 2020/10884:1-C1620 s platnosťou od 1. 9. 2020.
- Dodatku č. 7, ktorým došlo k zosúladieniu znenia Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie so znením školského zákona, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 29. 6. 2020 pod číslom 2020/13534:1-A2110 s platnosťou od 1. 9. 2020.
- Dodatku č. 10 so vzdelávacím štandardom vyučovacieho predmetu dejepis pre školy s vyučovacím jazykom maďarským a dodatkom k vzdelávacím štandardom pre vyučovacie predmety dejepis a hudobná výchova v školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny k štátnemu vzdelávaciemu programu pre nižšie stredné vzdelávanie – 2. stupeň základnej školy, schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2021/11733:21-C1630 s platnosťou od 1. 9. 2022.
- Dodatku č. 11 ktorým došlo k zmene a zosúladieniu štátnych vzdelávacích programov pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie a rámcových učebných plánov pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským, pre ZŠ s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a pre ZŠ s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny so znením školského zákona a vyhlášky o základnej škole; schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod číslom 2022/10162:2-A2140.